

မင်္ဂလာသုတေသန

မိုးရွာသွန်းသော နံနက် ရာစာ

မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်

စီရင်အပ်သော

ကျိလသုတိဗျို

ရန်ကုန်မြို့
ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်

(သာသနာ၂၅၀၈)

၁၉၆၅-ခု

[ကျိလသုတိဗျို]

မုံရွေး-မင်္ဂလာသုတ်ပျို့
ခုတ်ယဆ ကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်း၊
၁၉၆၅-ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ

Made and Printed in the Union of Burma by
the Hanthawaddy Press, Rangoon.

ရန်ကုန်မြို့ အမှတ် ၅၃-နတ်မောက်လမ်းသွယ်ရှိ
ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်အတွက် (မှတ်ပုံတင်အမှတ်၊ ၀၀၀၃-
၀၀၀၄) ဦးစော်ဝင်းက ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
*	နိဒါန်းနှင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိ	
၁။	ပဏာမပျို	၂၉
၂။	ရှင်မဟာဝကဿပ မေးပုံပျို	၃၅
၃။	ရှင်အာနန္ဒဝဠေပုံပျို	၃၆
၄။	ပဌမဂါထာ နတ်သား တောင်းပန်ပုံပျို	၃၈
၅။	ဒုတိယဂါထာ မင်္ဂလာ ၃-ပါးပျို	၃၉
၆။	တတိယဂါထာ မင်္ဂလာ ၃-ပါးပျို	၄၁
၇။	စတုတ္ထဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါးပျို	၄၂
၈။	ပဉ္စမဂါထာ မင်္ဂလာ ၃-ပါးပျို	၄၃
၉။	ဆဋ္ဌမဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါးပျို	၄၄
၁၀။	သတ္တမဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါးပျို	၄၅
၁၁။	အဋ္ဌမဂါထာ မင်္ဂလာ ၅-ပါးပျို	၄၆
၁၂။	နဝမဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါးပျို	၄၇
၁၃။	ဒသမဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါးပျို	၄၈
၁၄။	ကောဒသမဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါးပျို	၅၀
၁၅။	ဒွါဒသမဂါထာ မင်္ဂလာ နိဂုံးပျို	၅၁
၁၆။	ပျို့ပြီးနိဂုံး	၅၂

နိဒါန်း

မင်္ဂလာမှား- မှန်

ရှေးအခါက နံနက်စောစော ရှုချင့်စတွယ်ကောင်းသော အရာဝတ္ထုကိုမြင်ရခြင်းသည် မင်္ဂလာရှိ၏ဟု၎င်း၊ နာချင့်စတွယ် ကောင်းသောအသံကို ကြားရခြင်းသည် မင်္ဂလာရှိ၏ဟု၎င်း၊ နမ်းချင့်စတွယ်၊ စားချင့်စတွယ်၊ တွေ့ထိချင့်စတွယ်စသော ကောင်းသောအရာဝတ္ထုတို့ကို နမ်းရ၊ စားရ၊ တွေ့ထိရခြင်းသည် မင်္ဂလာရှိ၏ဟု၎င်း၊ မင်္ဂလာ၏ သဘောတရားကို ဤသို့ယူဆခဲ့ကြ၏။ ယခုခေတ်၌လည်း အချို့လူတို့ဤအတိုင်းပင် ယူဆနေကြသည်။ ထိုအယူအဆများသည် လူတို့၏အစွမ်းသတ္တိပေါ်မှာ မတည်မူ၍ အပြင်အပအာရုံပေါ်မှာသာတည်ရှိနေပေသည်။

အမှန်စင်စစ်ဆိုရသော် မကောင်းသောအရာများကို ပယ်စွန့်၍ကောင်းသောအရာများကိုသာ လက်ခံပြုလုပ်ပြောဆို ကြံစည်ခြင်းသာလျှင် လူတို့၏ အစွမ်းသတ္တိတည်၍ ဖြစ်ရသောကြောင့် မင်္ဂလာအစစ်အမှန်ဟုဆိုရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးဆရာတို့သည် “မင်္ဂ” ပါပံလုနာတိ ဆိန္ဒတိတိမင်္ဂလံ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ကိုလွှဲဆိုခဲ့ပေသည်။ ထိုဝိဂြိုဟ်၏ဆိုလိုရင်းမှာ မကောင်းသည့်ပြုမှုပြောဆို ကျင့်ကြံမှုကို ရိတ်ဖြတ်စွန့်ပယ်ပြီးလျှင် ကောင်းသည့် ပြုမှုပြောဆိုကျင့်ကြံမှုသည်သာ မင်္ဂလာမည်၏ဟုဆိုပေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောကြားတော်မူသော ဥဂ-
 ဖြာ မင်္ဂလာ တရားတော်များတွင် မင်္ဂလာတပါးစီ
 ကို စိစစ်ကြည့်ရှုပါက မကောင်းသော ပြုမူ ပြောဆို
 ကြံစည်ချက်ကိုပယ်ခြင်းနှင့် ကောင်းသော ပြုမူပြောဆို
 ကြံစည်ချက်ကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းသာ မင်္ဂလာမည်
 ကြောင်း ကောင်းစွာတွေ့မြင်သိရှိကြရပေသည်။ သို့ဖြစ်၍
 ကိုယ့်အစွမ်းသတ္တိမပါ လက်တွေ့မရှိ၊ သဘောသဘာဝ
 မမီသည့် ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ မုတမင်္ဂလာများ အကြွင်းမဲ့ မယုံ
 ကြည်ကြရန် အထူးသတိထားဘို့ကောင်းလှပေသည်။

မင်္ဂလသုတ်နှင့်ပျို့

ယံမင်္ဂလံ ဒွါဒသဟိ-မှစ၍ ဗြူဟိမင်္ဂလမုတ္တမံ-တိုင်
 အောင်သော ပါဠိစုမှာ သင်္ဂါယနာတင် ရဟန္တာ
 အရှင်မြတ်တို့ မိန့်ဆိုသော မင်္ဂလသုတ်နိဒါန်း စကား
 ဖြစ်၍ အသေဝနာစ ဗာလာနံ-စသော ပါဠိဂါထာစု
 သည်သာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော
 မင်္ဂလသုတ် တရားဒေသနာတော် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ
 မင်္ဂလသုတ်နိဒါန်းနှင့် ဒေသနာတော်များကို နိဿယ
 အနက်ပေးနည်း၊ စကားပြေရိုးရိုး စီကုံးနည်းတို့ဖြင့်
 မြန်မာဘာသာမပြန်ဆိုမူ၍ ဝိဇ္ဇာကတ္တယပါရဂူကဗျာဝိဒူ
 ဖြစ်တော်မူသည့်အားလျော်စွာ ဘတ်ရှုသူ ကြားနာသူ
 လေ့လာသူတို့ မှတ်လွယ် တတ်လွယ် ဘတ်လွယ်ရုံသာ
 မက သာယာနာပျော်ဘွယ်ရှိအောင် မုံရွေးဇေတဝန်
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပျို့လင်္ကာသွားဖြင့် အနက်
 မြန်မာပြန်ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

အဆိုပါမင်္ဂလသုတ်ပျို့ကို ဟံသာဝတီတိုက်မှအကျဉ်း
 ဖြေ၊ အကျယ်ဖြေ၊ ခက်ဆစ်ဖြေ-ဟူသော အဖြေ ၃-နည်း
 လုံးပေါင်းရုံးကာ ပုံနှိပ်ပြီးဖြစ်ခဲ့သော်လည်း မုံရွေးဆရာ
 တော်ဘုရားကြီး၏ မြေးတော်တပည့်ဖြစ်သော ဆဋ္ဌမ
 မြောက် ဇေတဝန်ဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
 အသျှင်ဥတ္တမဗုဒ္ဓိအထံတော်မှ မုံရွေးဆရာတော်ဘုရား
 ကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်ရပ် အစုံအလင်ကို ရေးသား
 ပေးပို့သဖြင့် ၎င်းအတ္ထုပ္ပတ္တိကို အများပြည်သူတို့သိရှိ
 စေလိုသဖြင့် မင်္ဂလသုတ်စာကိုယ်သက်သက်နှင့် ပူးတွဲ
 ကာ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မင်္ဂလ
 သုတ်ပျို့၏အဓိပ္ပါယ်အစုံအလင်ကိုကုန်စင်အောင်သိလို
 သူတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့တိုက်ထုတ် မုံရွေးဆရာတော်
 ဘုရား၏မင်္ဂလသုတ်ပျို့နှင့် အဖြေစာအုပ်တွင် ဘတ်ရှု
 ကြစေလိုပါကြောင်း။

“ဟံသာဝတီ”

ဒုတိယမဟာဇေတဝန် အရိယာဝံသ အာဒိစ္စရံသီ
မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီး

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်

~~~~~

ပဏာမဆုတောင်း

စော၊ မေ။ ဇေ၊ ဒေ။

(၁-လုံးဘွဲ့၊ သီရိဂါထာ၊ ဥတ္တရဆန်း)

စော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ မေ၊ တပည့်တော်အား။
ဇေ၊ အောင်မြင်စွာကို။ ဒေ၊ ပေးတော်မူပါဘုရား။

ဘွားသက္ကရာဇ်

သက္ကရာဇ် ၁၁၂၀-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၄-ရက်
တနင်္ဂနွေနေ့၌ ကြေးမုံ ၉-သင်း နယ်မြေ သူကြီး “ဦးဇေ
ယျ” နှင့် “ဒေါ်မင်းလှ” တို့မှ သားရတနာ “မောင်
အောင်မြ” ကို ဘွားမြင်သည်။

“မောင်အောင်မြ” ငယ်စဉ်ကပင် ကလေးနှင့်
မလိုက်အောင် အစစ၊ အရာရာ သတိ၊ ဝီရိယ၊ သညာ
တို့နှင့် နိုးနိုးကြားကြား နှိုလှသောကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်
လူရှင်အများတို့က “မောင်နိုး” ဟု အကြောင်းအန္တတ္ထ
ကို စွဲ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြ လေသည်။

ကျောင်းထားခြင်း

အသက် ၆-နှစ်ရှိသောအခါ မိဘ ၂-ပါးတို့က
မုံရွေးအရွှေ၌ အချုပ်ဝန်မင်းက ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း
သော သာစံမင်းကျောင်း ဆရာတော် “အသျှင်ဂုဏ

ဝန္တ”မဟာထေရ်မြတ်အထံ အပ်နှံပြီး ပညာရင်နို့ကို သောက်ဖို့စေသည်။

အသက် ၁၂-နှစ်ရှိသောအခါ—

“ဝိစိတ္တာလင်္ကာ၁ရသဒ္ဓမ္မမဟာဓမ္မရာဇဂုရု”

တံဆိပ်တော်ရ ပဌမ မဟာဇေတဝန်ဆရာတော် မဟာဝိစိတ္တာရာမာဘိဝရ သမ္ဗောဓိ မဟာထေရ်မြတ် ဘုရားကြီး၏ အထံတော်သို့ ရောက်ပြီးလျှင် မိဘ ၂-ပါး တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ၊ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ၂-ပါးတို့ဖြင့် “ရှင်အာဒိစ္စ” ဟူသော ဘွဲ့နှင့် သာမဏေရ ပဗ္ဗဇ္ဇ မင်္ဂလာပန်းကို ဆင်မြန်းတော်မူရသည်။

မှတ်ချက်။ ။ [ပဌမ မဟာဇေတဝန် ဆရာ တော်ဘုရားကြီးသည်ကား မုတ္တမ လဝကင်းရွာ၌ အလောင်းမင်းတရားကြီး နတ်ရွာစံရာ နေပြည်တော် သို့ ယူပြီး ဈာပနပြုသင့်ကြောင်း “လင်္ကာနော်ရထာ လျှောက်ထားပုံ စာတမ်း”ကို ရေးသားပုံ ကောင်း မွန် နှစ်သက်တော်မူလှသောကြောင့် နောင်တော် ကြီး ဘုရင်က မင်းစည်းစိမ်ကို ၃-လ လှူသော်လည်း အလှူမခံသောကြောင့် အတုလသာသနာပိုင်ရှိနေ လို့သာ သာသနာပိုင် မတင်မြှောက်ရသော်လည်း သာသနာပိုင် အခွင့်အရေး၊ သာသနာပိုင် အဆောင် အယောင်၊ ရိက္ခာတော် စသည်တို့ကို အလှူတော် ခံယူရပါပေသတည်း။]

မောင်းထောင် သာသနာပိုင် ဉာဏာဘိဓဇ၊ တောင်တွင်းသာသနာပိုင် ခင်ကြီးပျော်နှင့် ခင်ကြီး ပြောင်တို့သည်လည်း ဤဆရာတော်ဘုရားကြီး အထံ

တော်သို့ လာရောက်နေထိုင်ခါ နည်း၊ နံ၊ နိဿ၊ နိဿ
ရည်း ခံယူတော်မူကြဘူးကုန်သော တပည့်ကြီးများ
ပင်တည်း။

လက်ဝဲသုန္ဒရ စသည်မှ မင်းကြီးမဟာသီဟသူရ
အထိ ၁၁-ဘွဲ့ရသော ဦးမြတ်သာနေနှင့် ဝေဠုသုန္ဒရ
(ဝေဠုရာဇာ) စသည်မှ အဂ္ဂမဟာသေနာပတိ အထိ
၁၂-ဘွဲ့ရသော ဦးမြတ်သာဝေ ဝန့်ရှင်တော်မင်းကြီး
ညီနောင်တို့သည်လည်း ဤဆရာတော် ဘုရားကြီး၏
ငယ်တပည့်များပင် ဖြစ်ကြသတည်း။

ရှင်အာဝိစ္စသည် ငယ်စဉ်ကပင် ၁၂-ကြောင်းပေ
နှင့် ရှိသော ပါဠိစာပေတို့ကို နေ့စဉ် နံနက်ခင်း၌ပင်
သက်သောင့်သက်သာနှင့် စာတတ်ကိုက် အာဂုံရသည်။

မြန်မာစာပေ ရိုးရိုးဖြစ်လျှင် တခေါက်နှင့်ရသည်၊
မျိုးရတု၊လင်္ကာဖြစ်လျှင် ၂-ခေါက် ၃-ခေါက်ဘတ်မိ
ကာမျှနှင့် အာဂုံရသည်။

ဉာဏ်ကောင်း၊ဝိရိယကောင်း၊သတိသညာကောင်း
ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်ကျမ်းဂန်စာပေကိုမဆို ရ
လွယ်၊မေ့ခဲနှင့် သဘော အဓိပ္ပါယ်တ္ထယူဆပုံ စူးရှပိုင်
နိုင်သေချာတော် မူလှသည်။

ဇိနဝစနာနရူပ၊ ယထာဘူတ၊ ဌာနာဌာန ကော
သလ္လ၊ ယထာနုလောမ၊ ဂဒ္ဒိရ၊ တိက္ခ၊ ဇဝန၊ ဟာသ
စသော ဉာဏ်တို့နှင့် လောကကြောင်း၊ ရာဇကြောင်း၊
ဓမ္မကြောင်း အားလျော်ညီစွာ သုံးစွဲတတ်သောကြောင့်
ဓမ္မည၊အတ္တည၊အတ္တည၊မတ္တည၊ကာလည(ခေတ္တည)،

ပရိသည၊ ပုဂ္ဂလညံဉာဏ်များကလည်း အထူးပင် ထက်သန် စူးရှတော်မူလှသည်။

ထို့ကြောင့် သက်တော် ၁၂-နှစ်အရွယ်ကပင် အာဒါသမုခပျို့သစ်၊ မဟာသီလဝပျို့များနှင့် မယ်ဖွဲ့၊ မောင်ဖွဲ့ စသော ရတု၊ ရကန်၊ လင်္ကာ၊ မေတ္တာစာ စသည်တို့ကို ရေးတော်မူနိုင်သည်။

ရဟန်းဖြစ်ခြင်းစသည်

ရှင်အာဒိစ္စ သက်တော် ၂၀-ပြည့်တွင် မင်းနေမျိုး ဇေယျကျော်သူဘွဲ့ရ ငါးစုံ ဝန်ကြီး ဦးမြတ်နိုး၏ ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟ၊ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ၂-ပါးတို့ဖြင့် မဟာဝိစိတ္တာရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဥပသမ္ပဒ မင်္ဂလာပန်းကို ဆင်မြန်းတော်မူသည်။

မဟာဝိစိတ္တာရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အထံတော်ကပင် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသော လောကုတ္တရာကျမ်းပေါင်း စုံလင်စွာတို့နှင့် တကွ သက္ကဋ၊ စံစကရိုက်၊ ဘင်္ဂါလီ၊ နာဂလီ စသော လောကီကျမ်းပေါင်း စုံလင်စွာတို့ကိုလည်း * နိဿရည်း ကျနသေချာစွာ တတ်မြောက်သော်လည်း ဆရာကောင်း ဆရာမြတ်တို့၏ နည်းနံ၊ နိဿရည်း စုံလင်လေ ယထာဘူတဉာဏ်၊ ယထာနုလောမဉာဏ်၊ ဌာနာဌာန ကောသလ္လဉာဏ် စသော ဉာဏ်အပေါင်းတို့ ကျယ်ပြန့်လေ

* သံသရာမှလွတ်မြောက်ရန်၊ အသိအလိမ္မာ ပညာတိုးတက်ရန် နည်းခံခြင်းကို ဟောသော နိဿရဏသဒ္ဒါကိုထောက်၍ နိဿရည်းဟု ရေးသည်။

ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကပင် လိုအပ်သော အထောက်အံ့ အကူအညီများကိုလည်း အမြဲတမ်း ပေးတော်မူခြင်း၊ သင်ပြမည့် ဆရာတော်များကိုလည်း ထိုက်သည်အားလျော်စွာ လှူဒါန်းတော်မူခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ပိဋကတ္တယပါရဂူ၊ ကာလညူ(ခေတ္တညူ) သီလဝန်,ဂုဏဝန်များ ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော—

၁။ သက်ကယ်ကျင်း- မင်းကျော်သူ- ရန်အောင်ဝါးကျောင်း ဆရာတော် ပညာသာရ မဟာထေရ်မြတ်ဘုရား၊

၂။ ဆားလင်းကြီး မြောက်တိုက် ဒီပါလင်္ကာရဓမ္မာဘိယောသ မဟာဓမ္မရာဇဂုရုဆရာတော်ဘုရား၊

၃။ ဆားလင်းကြီး မြောက်တိုက် ဇယန္တာလင်္ကာရမဟာထေရ်မြတ်ဘုရား၊

၄။ လယ်ဇင် မြောက်တိုက် ပညာသာရ မဟာထေရ်မြတ်ဘုရား၊

၅။ ဆားထုံး ကဝိသာရမဟာထေရ်မြတ်ဘုရား၊

ဤဆရာတော် မြတ်ဘုရားများ၏ အထံတော်တို့၌ လည်း လှည့်လည်ပြီး နည်း,နိ, နိဿ,နိဿရည်းခံယူတော်မူစေရသတည်း။

ငါးထပ်ရွှေကျောင်းကြီးနှင့်
ဘွဲ့တံဆိပ်တော်

အသျှင်အာဒိစ္စသည် သက်တော် ၂၉-နှစ်,သိက္ခာတော် ၉-ဝါအရ သက္ကရာဇ် ၁၁၅၇-ခုနှစ် အမရပူရ

မြို့တည် ဘိုးတော်ဘုရင်မင်းတရားက ပင့်တော်မူပြီး လျှင် နန်းမြို့တော်အတွင်း နန်းတော်ရှေ့၌ ရတနာစုံစီ ခြယ်အပ်သောငါးထပ်ရွှေကျောင်းတော်ကြီး၊ ဘုံဂူ-ဆင့် စီရိုသော ကျောင်းဦးပြာသာဒ်ကြီး ၂-ဆောင်၊ စကြာနိ ဆောင်၊ လှေကား ၂-ဆူ၊ စောင်းတန်းလေးသွယ်တို့ဖြင့် အားလုံးကုန်ရွှေပိန်းချလျက် အထူးပင် ခမ်းနားကြီး ကျယ်လှစွာသော ကျောင်းတော်ကြီးကိုလည်း ဆောက် လုပ်၍လှူဒါန်းပြီးလျှင်—

“အရိယသဒ္ဓမ္မဝံသအာဒိစ္စရံသီ”

ဟူသော တံဆိပ်တော်ကိုလည်း အရပ်ရပ် အဆောင်အယောင်၊ အသုံးအဆောင်၊ အလုပ်အကျွေး၊ ရိက္ခာတော်များနှင့်လှူဒါန်း၍ နန်းဦးဆရာတော်အဖြစ် ကိုးကွယ်တော်မူခြင်းကို ခံယူတော်မူရသည်။

မုံရွေးဆရာတော်ဟုထင်ပေ၍တော်မူခြင်း

အသျှင်အာဒိစ္စသည် ဘိုးတော် ဘုရင်က ပင့်၍ ကိုးကွယ်သည်က စပြီးလျှင် ဤမည်တော်ပျောက်သ လောက်ဖြစ်ကာ “မုံရွေးဆရာတော်-မုံရွေးဆရာတော်” ဟူ၍သာ အထူးထင်ပေ၍ ကျော်ကြားတော်မူသတည်း။

ကလျာဏီရွှေကျောင်းနှင့်

မဟာဇေတဝန်ရွှေကျောင်းဆက်ခံခြင်း

သက္ကရာဇ် ၁၁၆၃-ခုနှစ် ပဌမ မဟာဇေတဝန် ဆရာတော် မဟာဝိစိတ္တာရာမာဘိဝရသမ္ဗောဓိ မဟာ ထေရ်မြတ်ဘုရားကြီးသည် သက်တော် ၈၆-နှစ်၊ သိက္ခာ တော် ၆၆-ဝါအရ ဝေဟပ္ပိလိသို့ ပြောင်းကြွတော်မူ

သောကြောင့် မုံရွေး၌ လက်ဝဲနော်ရထာဆောက်လုပ်
လှူဒါန်းသော ကလျာဏီရွှေကျောင်းကြီးနှင့် သူဌေး
ခုံတော်မင်းကြီး *ရွှေကျောင်း ဦးပု ဆောက်လုပ်လှူ
ဒါန်းသော မဟာဇေတဝန် ရွှေကျောင်းကြီး ၂-
ကျောင်း ၂-တိုက်လုံးတို့ကို တပည့်ရင်းမုံရွေးဆရာ
တော် ဒုတိယမြောက်ဆက်ခံ၍ တလှည့်စီ သီတင်းသုံး
တော်မူသတည်း။

ဌာနန္တရတော်များ

မုံရွေးဆရာတော်သည် ကျောင်းကြီး ၂-ကျောင်း
တို့ကို ဆက်ခံသီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ—

ဘိုးတော် ဘုရင်နှင့် မောင်းထောင် သာသနာပိုင်
ဆရာတော်ဘုရားတို့ တိုင်ပင်၍ အမိန့် စာချွန်တော်၊
တံဆိပ်တော်စသော အဆောင်အယောင် အစုံအလင်
တို့နှင့်တကွ ဂိုဏ်းအုပ် ဆရာတော်အဖြစ်သို့ တင်
မြှောက်တော်မူလိုက်ကြသည်။

ထိုသို့ ဂိုဏ်းအုပ်ဆရာတော် အဖြစ်နှင့် တနှစ်မျှ
သာကြာပြီးလျှင် နယ်ပယ်တို့၌ အကြီးဆုံးဖြစ်သော
ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော်၏ အဖြစ်သို့တိုးမြှင့်၍ ချီးမြှင့်
တော်မူလိုက်ကြပြန်သည်။

* ရွှေကျောင်းဦးပုသည် မုံရွေး၌ မဟာဇေတဝန်
ရွှေကျောင်း၊ မင်းကွန်း၌ ရွှေကျောင်းတို့ကိုဆောက်
လုပ်သောကြောင့် ဘိုးတော်မင်းတရားက ချစ်မြတ်
နိုးသည်ဖြစ်၍ “ရွှေကျောင်းမောင်ပု-ရွှေကျောင်း
မောင်ပု” ဟုခေါ်သောအမည်တည်း။

သာသနာ့ဒါယကာ မြန်မာဘုရင် မင်းမြတ်တို့၏ လက်ထက်တော်အခါများကဆိုလျှင် ဂိုဏ်းအုပ်, ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော်တို့သည် သာသနာရေးမျှမက *တိုင်းရေး, ပြည်ရေးတို့အတွက်ပါ အားလုံးကုန် သိမ်းကျုံးပြီးလျှင် ရွှေလွှတ်တော်အထိ တန်ခိုးဩဇာ, အာဏာရှိတော်မူကြသည်။

အနုဝိဇ္ဇာဆရာတော်, ဂိုဏ်းစာရေး ဆရာတော်များသည် နယ်ပယ်မြို့ဝန်များ, မြို့သူကြီးများနှင့်အရပ်သူအရပ်သားတို့ကို နည်းလမ်းတကျ ဆုံးမပိုင်ခွင့်ရှိကြသည်။

သာမန်ရဟန်းသံဃာတော်များသည်ပင် အရပ်သူအရပ်သားတို့အပေါ် အကြောင်းအားလျော်စွာ ဆုံးမပိုင်ခွင့်ရှိတော်မူကြသည်။

ဤအခွင့်အရေးအားလုံးတို့နှင့် သာသနာ, ဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုအားလုံးတို့သည် သီပေါဘုရင်ပါတော်မူပြီး အင်္ဂလိပ် အုပ်ချုပ်ကနဲကစ၍ပင် ယခုအထိ ကျဆုံးလျက်သာ နေရသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ယခုအခါ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းလည်း အလွန်နည်းပါး ဘေးအန္တရာယ်တွေသာ များလွန်းလျက်နေကြရပါတော့သတည်း။

---

* တိုင်းရေးပြည်ရေးတို့ကို တရားသဖြင့်နည်းလမ်းတကျဆောင်ရွက်လျှင်ဓမ္မစရိယမင်္ဂလာနှင့် လောကတ္ထစရိယ, ဉာတတ္ထစရိယ, ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ-ဟူသော ဘုရားလောင်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်ပင်ဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းသာဖြစ်ပါသတည်း။

မင်္ဂလာရန်အောင်ဘုရား
တည်တော်မူခြင်း

၁။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ “ဓာတ်ပေါင်းစေတီ
တော်ကြီး”ကို ရဟန္တာအသျှင်မြတ်များ တည်ထား
ကြောင်း “ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ဇေယျဝတ္ထုကို ထောက်
သောအားဖြင့်၎င်း၊

၂။ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရား ရှိတော်
မူစဉ် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အသျှင်သောဘိတ၊ အသျှင်ပဒု
မုတ္တရ၊ အသျှင်ဂုဏသာဂရ၊ အသျှင်ဉာဏပဏ္ဍိတ၊
အသျှင်ရေဝတ၊ ဤရဟန္တာ ၆-ပါးတို့သည် မြတ်စွာ
ဘုရားအထံတော်မှ ဆံတော်တဆူစီ ပင့်ဆောင်ကြပြီး
လျှင် အသီးအသီးမိမိတို့သီတင်းသုံးရာအရပ်တို့၌ ဌာ
ပနာ၍ စေတီတည်တော်မူကြကြောင်း “ဆကေသဓာ
တုဝင်ကျမ်း”ကိုထောက်သောအားဖြင့်၎င်း၊

၃။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူပြီး
နောက် အသျှင်မဟာကဿပသည် အဇာတသတ်
မင်းနှင့် တိုင်ပင်ပြီးလျှင် ၇-ပြည်ထောင်မင်းတို့၏ဓာတ်
တော်များနှင့် စုပေါင်းဌာပနာ၍ စေတီတည်ကြောင်း
“ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာနိဒါန်း”ကို ထောက်သော
အားဖြင့်၎င်း၊

၄။ သီဟိုဠ် ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်း မဟာစေတီတည်
သောအခါ၌လည်း ရဟန္တာများပါ ဝိုင်းဝန်း၍ တည်
သောအကြောင်း “မဟာဝင်”ကို ထောက်သောအား
ဖြင့်၎င်း၊

၅။ ပုဂံနော်ရထာမင်းစော “ရွှေစည်းခုံ စေတီတော်”ကို တည်သောအခါ၌လည်း ရဟန္တာများနှင့် သီလဝန္တပုထုဇဉ် ရဟန်းသံဃာတော်အသျှင်မြတ်တို့ ကပါစိုင်းဝန်းကုညီကြပြီးလျှင် တည်သောအကြောင်း “ရာဇဝင်များ”ကို ထောက်သောအားဖြင့်၎င်း၊

မုံရွေးဆရာတော် ဘုရားသည်လည်း ဓမ္မိယလဒ္ဓနဝကမ္မပစ္စည်းတို့ကို ကဗွိယကာရကများနှင့်သက္ကရာဇ် ၁၁၀၀-ပြည့်နှစ် မဟာဇေတဝန် ကျောင်းတိုက်အတွင်း အင်္ဂါဒေါင့်အရပ်၌ မရေမတွက်နိုင်အောင် အလွန်တရာ များပြားစုံလင်လှစွာသော ဓာတ်တော်တို့ကိုဌာပနာတော်မူပြီးလျှင်အတောင် ၆၀-ခန့်မြင့်သော စေတီတော်ကြီးကို အရှေ့ဘက်မှ ဘုံ၅-ဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်၊ အနောက်ဘက်မှ ဘုံ ၇-ဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်၊ ဝဲယာ ရွှေဂူ ၂-လုံး၊ ဆင် ၁၀-ကောင်ခြံရံလျက် တည်ထားကိုးကွယ်တော် မူသည်။ “မင်္ဂလာရန်အောင်ဘုရား”ဟု ကျောက်စာ မော်ကွန်း ရေးထိုးတော်မူသည်။

မုံရွေးဆရာတော်သည် ဘိုးတော်ဘုရင်မင်းမြတ်က “အရိယသဒ္ဓမ္မဝံသအာဒိစ္စရံသီ”ဟု ဘွဲ့တံဆိပ်တော် လှူသော်လည်း မော်ကွန်း၊ ကျောက်စာ၊ ကျမ်းစာ စသည်တို့၌ “အရိယာဝံသ အာဒိစ္စရံသီ” ဟူ၍သာ ရေးထိုးတော်မူလေ့ရှိသည်။

ရှေးဟောင်းဘုရားများကို ပြုပြင်တော်မူခြင်း

မုံရွေးသားများ ဖြစ်ကြကုန်သော လက်ဝဲသုန္ဒရစသည်မှ မင်းကြီးမဟာသီဟသူရအထိ ၁၁-ဘွဲ့ရသော

ဦးမြတ်သာနေ တည်ထားကိုးကွယ်သော “တိလောက
စေတီတော်ကြီး” နှင့်—

၎င်း၏ညီရင်း ဝေဠုသုန္ဒရ စသည်မှ အဂ္ဂမဟာ
သေနာပတိအထိ ၁၂-ဆွဲရ ဦးမြတ်သာနေ တည်ထား
ကိုးကွယ်သော “လေးကျွန်းရန်အောင်” ပုထိုး
တော်ကြီး၊

၎င်းဝန်ရှင်တော်မင်းကြီး ၂-ပါးတို့၏ တူရင်း
သူဌေး ခုံတော်မင်းကြီး ရွှေကျောင်း ဦးပု တည်ထား
ကိုးကွယ်သော “ရတနာမဏိဘုရား”၊

ဤဘုရား ၃-ဆူလုံးတို့ ဟောင်းနွမ်းနေသည်တို့ကို
လည်း သက္ကရာဇ် ၁၁၉၃-ခုနှစ် အသစ်ဖြစ်အောင်
မွမ်းမံပြုပြင်တော်မူသည်၊ ဘိနပ်တော်မြေအထိ ရွှေ
သင်္ကန်းလည်း ကပ်လှူတော် မူသတည်း။

ဓမ္မဒါနပိဋကတ်တော်များ

မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်—

အလှူဒါနအပေါင်းတို့တွင်-ဓမ္မဒါနအမြတ်ဆုံး၊

အရသာအပေါင်းတို့တွင်-ဓမ္မရသာအမြတ်ဆုံး၊

ပျော်မွေ့ဘွယ်အပေါင်းတို့တွင်-ဓမ္မရတိအမြတ်ဆုံး၊

ဒုက္ခအပေါင်းကို-နိဗ္ဗာန်သည် ပယ်ဖျက်နိုင်၏-

ဟူသော “ဇိနတရား ၄-ပါး”တို့ကို အမြဲတမ်း
ဆင်မြန်းတော်မူသောအားဖြင့် များစွာသော ရဟန်း
ရှင်လူအပေါင်းတို့ အကျိုးစီးပွား များမြတ်ကြစေခြင်း
အကျိုးငှါ ပါဠိမြန်မာ ၂-ဘာသာလုံးတို့ဖြင့် လောကီ၊
လောကုတ္တရာ အဖြာဖြာသော လောကကြောင်း၊ ရာဇ

ကြောင်း၊ ဓမ္မကြောင်းဆိုင်ရာ ကျမ်းသစ်ပေါင်း၊ တရာ
ကျော်တို့ကိုလည်း ရေးသားစီရင်တော်မူသည်။

ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ နိဿယ စသော လောကုတ္တ
ရာကျမ်းပေါင်းများစွာ၊ သက္ကဋ စသော ဘာသန္တရ
ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့နှင့် ဝတ္ထု၊ ပုံပြင်၊ သမိုင်း၊ မော်
ကွန်း၊ ကျောက်စာ၊ ရာဇဝင်၊ ဓမ္မသတ်၊ ဗေဒင်၊ ဆင်ကြန်၊
မြင်းကြန်၊ ယျှို၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာ၊ မေးထုံး၊
ဖြေထုံး စသော ကျမ်းကြီး၊ ကျမ်းငယ်တို့ကို ပေအင်္ဂါ
ပေါင်း တသိန်းကျော်တို့နှင့် ရေးကူးပြီးလျှင် စာတိုက်
ကြီး၊ စာတိုက်ငယ်တို့နှင့် ကောင်းမွန် သေချာလှစွာ
ထားတော်မူသည်။

ပြာသာဒ်ရွှေကျောင်းတော်ကြီးနှင့် ရာဇဂုရုတံဆိပ်တော်များ

သက္ကရာဇ် ၁၁၀၁-ခုနှစ် ရတနာပုရ အဝဇ္ဇီကို
စတုတ္ထတည်တော်မူသော ဖလ်နန်းရှင် ဘကြီးတော်
ဘုရင်မင်းမြတ်က မုံရွေးဆရာတော်ကိုနေပြည်တော်သို့
ပင့်ပြီးလျှင် နန်းမြို့တော်အတွင်း တနင်္ဂနွေဒေဝီဌ ဓမ္မာ
သောကမင်း၏ “စေဘီလှဘုရား” အရှေ့ဘက်၌—

ရတနာစုံ စိခြယ်လျက် ဇာတ်ရုပ်လုံး၊ ပန်းပွင့်၊
ပန်းခက်တို့နှင့် ဘုံ ၉-ဆင့်ရှိသော ကျောင်းမပြာသာဒ်
တော်ကြီး၊ ဘုံ ၇-ဆင့်ရှိသော ကျောင်းဦးပြာသာဒ်၊
စနုဆောင်၊ ဂုံးဆောင်၊ အနောက်ဘောဂဆောင်၊
ဝဲဆောင်၊ ယာဆောင်၊ မုခ် ၄-လုံး၊ လှေကား ၅-ဆူ၊
မိုးရေခံကပြင် ၄-ပတ်လည် အားလုံးကုန် ရွှေပိန်းချဉ်

အလွန်တရာ ခမ်းနားကြီးကျယ်လှစွာ ဆောက်လုပ်
လှူဒါန်းတော်မူသည်။

ဤကျောင်းတော်ကြီးကို ခွဲဆိုသော “ပြာသာဒ်
ကျောင်းဘွဲ့မော်ကွန်း” ကိုလည်း ရေးသား၍ ထားတော်
မူသည်။

ဣန္ဒဝဇိရာလင်္ကာရ သီရိဓဇမဟာဓမ္မရာဇ
ဂုရု (ပဌမ)

ဣန္ဒဝဇိရာဘိလင်္ကာရ သီရိဓဇ မဟာဓမ္မ
ရာဇာဓိရာဇဂုရု (ဒုတိယ)

ဟူသော တံဆိပ်တော်တို့ကိုလည်း တကြိမ်စီလှူ
တော်မူသည်။

ဘုရင်မင်းမြတ်သည် မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားအား
အကြောင်းကိစ္စရှိတိုင်း အထူးအားကိုးရသော ဆရာ
တော်ဖြစ်သောကြောင့် တူးကဲသော အဆောင် အ
ယောင် အသုံးအဆောင်များနှင့် ရိက္ခာတော်များကို
အလုပ်အကျွေး လူများနှင့်တကွ လှူဒါန်းထားကာမျှ
မက၊ နေ့စဉ်လည်း ရွှေနန်းတော်မှ ဘုရင့်ပွဲတော်နှင့်
မခြားသော ဆွမ်းအုပ်ကိုလည်း အမြဲမပြတ်ပင် ပို့
တော်မူသတည်း။

မင်း၊ မိဖုရား ၂-ပါးတို့သည် ခဏ၊ ခဏ အဖူး၊
အမျှော်၊ အလှူ၊ အတန်း၊ အတိုင်ပင်၊ သြဝါဒခံ ကျောင်း
သို့လည်းရောက်၊ ရံခါနန်းတော်သို့လည်းပင့်ပြီး အထူး
တိုင်ပင်ဆွေးနွေးတော်မူလေ့ ရှိသတည်း။

ဇီဝိတဒါနကုသိုလ်တော်ကြီး

မုံရွေး ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သက္ကရာဇ် ၁၁၀၀-ခုနှစ် သက်တော် ၆၀-ပြည့် သိက္ခာတော် ၄၀-အရ မုံရွေးအရှေ့ ဘုရားလောင်းယုန်မင်း၏ နေရာလည်းဖြစ်၊ သီရိဓမ္မာသောကမင်း၏ ကုသိုလ်တော်၊ ကျန်စစ်မင်းနှင့် စောယွန်းမင်းတို့ ထပ်မံပြုပြင် ကိုးကွယ်သော စေတီတော် ကိန်းဝပ်တော် မူရာလည်းဖြစ်သော အလောင်းစည်သူမင်း လာရောက်သောအခါ ဆင်မုန့်ယို ၁၀-စီးရသော ဆင်ဖြူရတောင်လည်း ဖြစ်သော ကျန်စစ်မင်းရှောင်တိမ်း လာရောက်၍နေစဉ် စီးတော်မြင်းပျောက်လို့ လိုက်ရှာရာ ဤတောင်သို့ရောက်မှ ကျွေမြင်ရသောကြောင့် “ရွှေမြင်းမြင်တောင်” ယခုဝေါဟာရ “ရွှေမြင်တင်” တောင်၏ ပတ်လည် ၄-မျက်နှာ တာပေါင် (၈၀၀၀) အတွင်း၌ တောထိရစ္ဆာန် စသော သတ္တဝါအားလုံးတို့ကို မည်သူမှ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ဇမ်းယူခြင်း မပြုမလုပ်ရဟု “ဇီဝိတဒါန” အလှူတော် မင်္ဂလာကြီးအဖြစ် ဘုရင်မင်းမြတ်အထံ အလှူတော်ခံ၍ မုံရွေး နွားထိန်းရွာသား ရွှေတိုက်ဝန် မင်းကြီးမဟာသက်တော်ရှည်နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလျှင် အရပ်ရှစ်မျက်နှာ ကျောက်တိုင်ရှစ်ချက် စိုက်ထူသတ်မှတ်၍ မော်ကွန်းကျောက်စာများနှင့် ထားတော်မူသည်။

၎င်းကျောက်တိုင်အချို့ သူ့နေရာနှင့်သူ မော်ကွန်းကျောက်စာကြီးကား မဟာဇေတဝန်ကျောင်း ပရိဝုန်အတွင်း၌ ယခုအထိ ရှိနေပါသည်။

ဤ“ဇိဝိတဒါန” အလှူတော် မင်္ဂလာကြီးသည် ဘကြီးတော်ဘုရင်မင်းမြတ်မှ သီပေါ ဘုရင်မင်းမြတ် အထိတည်ရှိသော်လည်း အင်္ဂလိပ်စစ်၍အုပ်ခနဲက ယခု အထိလူမိုက်ပေါင်းစုံတို့နှင့် မုဆိုးပေါင်းစုံတို့၏ စား ကျက်စားခွက်ကြီးသာ ဖြစ်ပါနေရလေတော့သတည်း။

မောင်ရှင်လောင်းများ မင်းညီမင်းသားများကဲ့သို့
ဝတ်ဆင်ခွင့်ရခြင်း

မုံရှေးဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာမဏေဝတ်ကြ မည့် မောင်ရှင်လောင်းတို့အား ရှင်ပြုအလှူမင်္ဂလာပြု လုပ်နေစဉ် မင်းညီမင်းသားတို့၏အဆောင်၊အယောင်၊ အဝတ်အစားများဖြစ်ကြကုန်သော—

ရွှေထမ်းစဉ်၊ရွှေဝေါ၊ရွှေကြိုး တန်ဆာဆင်သော ဆင်၊ခြင်း၊ရွှေချလှည်းယာဉ်တို့ကိုလည်းစီးခွင့်၊ရွှေထီး၊ ရွှေမကိုဋ်ဆောင်းခွင့်၊ ရွှေစလွယ်၊ ရွှေလယ်ကြာ၊ ရွှေ လက်ကြပ်၊ရွှေခြေနင်းစသည်တို့ကိုလည်း ဝတ်ဆင်ခွင့်ရ အောင် ဘုရင့်အထံ ခွင့်ပန်၍ ပေးတော်မူသောကြောင့် ယခုအထိပင် မောင်ရှင်လောင်းများ ဝတ်စားဆင်ယင် နေကြရပါသတည်း။

မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီး

ဘကြီးတော်ဘုရင်မင်းမြတ် ချောက်ထားတောင်း ပန်တော်မူသောကြောင့် သက္ကရာဇ် ၁၁၉၁-ခုနှစ်မှ ၁၁၉၃-ခုနှစ်အထိ ၂-နှစ်ကျော် ၃-နှစ်ခန့် ကာလ ပတ်လုံး မှန်နန်းတော် နန်းမစနုဆောင်တော်အတွင်း ၌—

- ၁။ မုံရွေးဆရာတော် မဟာနာယက၊
  - ၂။ သော်ကပင်ဆရာတော် ဥက္ကဋ္ဌ၊
  - ၃။ မင်းတိုင်ပင် အမတ်ကြီး မဟာဓမ္မသင်္ကြန်
(မောင်းထောင်သာသနာပိုင်လူပြန်တော်၊)
  - ၄။ မြင်းစုဝန်ကြီး-ဦးယောက်၊
  - ၅။ သံတော်ဆင့်ဦးချိန် (သီရိမာလူပြန်တော်၊)
  - ၆။ စာရေးတော်ကြီး-ဦးဖျော်၊
  - ၇။ ပုဏ္ဏားပညာရှိ-ကုမုန္တရ၊
  - ၈။ ပုဏ္ဏားပညာရှိ-ရာဇဒေဝ၊
  - ၉။ ဗြိတိုက်သံတော်ဆင့်-ဦးရွှေ၊
  - ၁၀။ စာရေးတော်ကြီး-ဦးလူကြီး၊
  - ၁၁။ စာရေးတော်ကြီး-ဦးအောင်သာ၊
  - ၁၂။ အတွင်းဝန်-ဆောမြို့စား၊
  - ၁၃။ အတွင်းဝန် အသည်ဝန်-စဉ့်ကုမြို့စား။
- ဤပညာရှိ (၁၃)ယောက်တို့ အထူးညှိနှိုင်းတိုင်ပင် စိစစ်၍ရေးသားပြီးလျှင် “မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး” ဟု အမည်သတ်မှတ်ပြီးလျှင် ဘုရင်မင်းမြတ်အား ဆက်သတော်မူလိုက်ကြသည်။
- မှန်နန်းတော်၌ ရေးသောကြောင့် ရဟန်းရှင်လူတို့က “မှန်နန်းရာဇဝင်တော်ကြီး” ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

မုံရွေးမဟာရာဇဝင်တော်ကြီး

ဖြစ်ပေပြီပုံ

မှန်နန်း ရာဇဝင်တော်ကြီးကို ဘုရင် မင်းမြတ်သည် သံတော်ဆင့်တို့ကိုဘတ်ကြား ရွှေ့နားတော် သွင်းသည်

ကိုလည်း နားဆင်တော်မူခြင်း၊ ဘုရင်မင်း ကိုယ်တိုင် တော်လည်း ကြည့်ရှုလေ့လာတော်မူခြင်းတို့ဖြင့် ပြီးဆုံး မှ ၎င်းရာဇဝင်တော်ကြီးကိုပင် ပညာရှိတို့၏ စကား များနှင့် သေနက်ဗြူဟာနည်း စသည်တို့ကို ထပ် မံဖြည့်စွက်၍ ရေးသားတော်မူပါဦးဟု မုံရွေးဆရာ တော်အားသိမြား တောင်းပန်သည့်အတိုင်း ထပ်မံဖြည့် စွက်၍ရေးသောရာဇဝင်ကို “မုံရွေးမဟာရာဇဝင်တော် ကြီး”ဟုခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

၎င်းရာဇဝင်ကြီးကိုဆရာတော်က “ရာဇိန္ဒရာဇဝရ မဏ္ဍနိရာဇဝင်တော်ကြီး”ဟုအမည်တပ်တော်မူသည်။

မှန်နန်းမဟာရာဇဝင်တော်ကြီးကား ၁၀-ကြောင်း ပေနှင့် ၂၅-အင်္ဂါစီရှိ ပေ၃-ထုပ်၊ မုံရွေးမဟာရာဇ ဝင်တော်ကြီးကား ၁၀-ကြောင်းပေနှင့် ၄-ထုပ်ရှိ သည်။

ရာဇောဝါဒမေတ္တာစာ၊ ရာဇောဝါဒကျမ်းကိုလည်း ရေး၍ ဘုရင်နှင့်မှူးမတ်တို့အား အထူးဆုံးမဩဝါဒ ပေးတော်မူသည်။

ဘုရင်မင်းမြတ် တောင်းပန်သောကြောင့် ကုသပျို သစ်၊ ပဉ္စာဝုဓ်ပျို စသည်တို့ကိုလည်း ရေးသားတော်မူ သည်။ ဤပျိုတို့၌ မင်းခမ်း၊ မင်းနားစသည် အထူးစုံလင် လှသည်။

ဒုတိယ မဟာဇေတဝန် မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီး သည် ကျမ်းပေါင်းတရာကျော် ရေးသားတော်မူခဲ့ပါ သတည်း။

သီတင်းသုံးတော်မူရာဌာနများ

မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရတနာပုရအင်းဝ ပြာသာဒ် ရွှေကျောင်းတော်ကြီးနှင့် မုံရွေး မဟာဇေတဝန်ရွှေကျောင်းကြီးတို့၌ သီတင်းသုံးတော်မူခြင်း များသည်။ ရံခါရံခါတလှည့်စီမုံရွေးကလျာဏီရွှေကျောင်း၊ မုံရွေး ရွှေမြင်တင်တောင်၊ ဆားလင်းကြီးမြို့၊ မုံရွေးကျောင်းတိုက်များသို့လည်း သီတင်းသုံးတော်မူလေ့ရှိတော်မူသည်။

ပေတီပင်ဒေသနာကြားပုံ

မုံရွေး ဆရာတော်သည် သောတုဇန စာသင်သား အဖြစ်က အဖော် ရဟန်းတပါးနှင့် ဆံးထုံးသို့စာသင်ကြသွားတော်မူစဉ် လမ်းခရီး၌ မိုးချုပ် နေဝင်သောကြောင့် မြစ်ကမ်းရွာငယ်ကျောင်းသို့ဝင်၍ တညတည်းခိုရန်လျှောက်ထားခိုင်းရာ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးက (စိတ္တက္ခေပရောဂါ)စွဲကပ်နေဆဲနှင့် ကြံ၍နေသောကြောင့် “လာလာမောင်ပဉ္စင်း...ဒေသနာကြားပြီးမှ တဲခွင့်ပေးသင့်လဲ ပေးရတာပ”ဟုခေါ်၍ ဒေသနာကြားသည်ကား—

ကျောင်းထိုင်။ ။တပေါင်းချိန်ခါ၊ ပူတာ
က-မဇ(ဟုကြားရာ)

ဦပဉ္စင်း။ ။တခစ်ခစ် (နှင့် ရယ်၍နေရာ)

ကျောင်းထိုင်။ ။သွားသွား မောင်မင်း

ဦးပဉ္စင်း မဟုတ်လို့ ဒေသနာ မကြားတတ်တာ
ဟူ၍သာ ငေါက်ငမ်း ကြမ်းဝါး၍ လွှတ်သော
ကြောင့် ဆင်း၍လာရာ—

ကျောင်းအောက်မှ စောင့်၍နေရစ်သော အသျှင် အာဒိစ္စ (မုံရွေးဆရာတော်က) တပည့်တော် တဲခွင့်ရ အောင် လျှောက်ပြမည်ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့်ကျောင်း ပေါ်သို့တက်သွားရာ ယခင်ကအတိုင်းပင်ခေါ်ပြီး ဒေ သနာကြားသည်ကား—

ကျောင်းထိုင်။ ။တပေါင်းချီနခါ၊ပူတာက-မဇ၊

မုံရွေး။ ။မြတ်ဘုန်းမိုး၊သစ်ခက်ချိုး၊ မိုးကာမှ-ဇ၊

(ဟုပြန်၍ကြားရာ)

ကျောင်းထိုင်။ ။သာဓု-သာဓု-သာဓု(ဟု ၃-ခါ ခေါ်ပြီးလျှင်)

အဲ....ကိုပဉ္စင်းကမှ စာတတ်၊ ပေတတ် ရဟန်း ကောင်း၊ရဟန်းမြတ်ဖြစ်ပေတယ်၊ ကျောင်း၌ တဲရုံမက ဘူး၊ ကိုယ့်ကျောင်းလိုသာ အလိုရှိသလို နေပေတော့ ဗျား-ဟု အခွင့်ရခါ ၂-ပါးလုံးပင် တဲကြရပါတော့ သတည်း။

ရဟန်း ၂-ပါးနှင့် ယာခင်းသမား

တရံရောအခါ ဒီပဲရင်းအရပ်က ရဟန်းတော် ၂- ပါးသည် မုံရွေးဆရာတော် ထင်ပေါ်ကျော်စောလှ သည်၊ ကျော်သလောက် တော်၊မတော် သိရအောင် ငါတို့သွား၍ မေးမြန်းစုံစမ်းကြမည်ဟု လာကြရာ—

မုံရွေး၏အနီး၌ ငရုပ်၊ခရမ်း စသည်တို့ဖြင့် တောင် ယာလုပ်နေသော ယာခင်းလုပ်သားကြီး၏ ယာတဲသို့ ဝင်ရောက်ရေသောက် အပန်းဖြေရင်း ရဟန်း ၂-ပါး တို့ကတကာကြီး...တကာကြီးတို့ အရပ်က မုံရွေး ဆရာ

တော် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ စုံလင်စွာ စာတတ်
ကြောင်းကို အလွန်တရာပင် ကျော်စောထင်ရှားလှ
သည်။ ကျော်သလောက် တော်ပါရဲ့လားဟု မေး
ကြရာ—

ယာခင်းသမားကြီးက။ ။မုံရွေးဆရာတော် စတ္တာ၊
စတ်မတာ၊ ဒိမသို့၊ ငရီးသုတ်၊ ခရီးသမ်း၊ ဒိသို့၊
(ဟုပြောရာ)

ရဟန်း ၂-ပါးတို့က။ ။ဘာပြောတာလဲ တကာ
ကြီး (ဟု ထပ်ဆင့်မေးရာ)

ယာခင်းသမားကြီးက။ ။မုံရွေးဆရာတော် စတ္တာ-
စာတတ်တာ၊ စတ်မတာ- စာမတတ်တာကို၊ ဒိမသို့-
ဒို့ မသိပါ။ ငရီးသုတ်- ငရုပ်သီးနှင့်၊ ခရီးသမ်း- ခရမ်း
သီးကိုသာ၊ ဒိသို့-ဒို့ သိသည်ဟု (ပြောဆိုခါမှ)

ရဟန်း ၂-ပါးတို့က တန်တော့၊ တန်တော့ ငါတို့
သည် တကာကြီး၏ စကားလိမ်ကိုမှ နားမလည်ဘဲနှင့်
မုံရွေးဆရာတော် အနားကပ်လို့ ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး-ဟု
ပြောဆိုကာ ပြန်၍သွားတော်မူကြရှာလေသတည်း။

မုံရွေးဆရာတော်နှင့် ကြည့်ကန်

မုံရွေးဆရာတော်သည် ဝိဿသပရမညာတိ၊ ပီယ
သမဂ္ဂ ကလျာဏသဟာယ၊ ဒဠိမိတ္တ၊ ဓာတုသမဘာ
ဂဖြစ်တော်မူသော* ကြည့်ကန်ရွာ-ရှင်နန္ဒဇေအထံသို့
ကြွရောက်တော်မူ၍ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ အလှူပ၊

* [ကြီးကျယ်လှသောရေကန်ကြီးကို အလောင်းစည်
သူမင်း လာရောက်ကြည့်သည်ကိုစွဲ၍ ကြည့်ကန်ဟု
ခေါ်သည်။]

သလ္လာပ, သာရဏီယကထာများကို နှိုးနှောပြောဟော
တော်မူကြပြီးလျှင်—

မုံရွေးဆရာတော်က “ရှင်နန္ဒဓဇ-ရယ်... ရှင်နန္ဒဓဇ
ဘို့လို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတပါး သာမဏေအဖြစ်နှင့်
နေခြင်းထက် ပဉ္စင်းအဖြစ်နှင့်နေလျှင် ပိုလွန်ကာ သာ
သနာတော်အကျိုး သည်ပိုးရွက်ဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်၊
သို့အတွက် ရဟန်းဘောင်သို့ တက်စေလိုပါသည်ဟု
ပြောရာ—

ကြည့်ကန်။ ။ ရဟန်းဘောင်တက်မှမဂ်ကိုရမည်
ဟု ရှင်စောဗုဒ္ဓက အမိန့်မချခဲ့ပါ။

မုံရွေး။ ။ ဖါးကိုတုလွှဲခရုရန်၊ အထက်ရောက်ပုံထူ
နိုင်ရိုးလား။

ကြည့်ကန်။ ။ ခေါင်းလောင်းလည်း ကြေး၊ ခြုံ။
လည်း ကြေး၊ တရွေးမတိမ်းပါ။

မုံရွေး။ ။ ခေါင်းလောင်း နှင့်ခြုံ။ ကြေးချင်းတူ
လည်း၊ သံမှုကြီး-ငယ်၊ မတူနယ်တည်း-ဟု ပြီးပြီးရယ်
ရယ်နှင့်သာ ပြီးဆုံးတော်မူကြသတည်း။

အင်းဝနှင့်မုံရွေးသံချပ်များ

မုံရွေး ဆရာတော်သည် အင်းဝသို့ ရောက်တော်မူ
စ တည်းခိုနေတော်မူရာ ဌာနအနီးသို့ အင်းဝမြို့
ကျောင်းသားများက တခါစီလာရောက် သံချပ်ထိုးကြ
ရာ မုံရွေးကျောင်းသားများကလည်း နှစ်ဦးစွာဖြင့်
ချက်ခြင်းစင်ခြင်းနှင့် ရာစုအချက်အလက်ပြန်သည်ကား—

၁။ အင်းဝ။ ။ ခြင်းကြားကြီးနှင့် ရေကိုယူ၊ အိုးကို
တုလို့ပါ နိုင်ရိုးလား။

မုံရွေး။ ။ မြေအိုးကြီးနှင့် ရေကိုယူ၊ မြတ်
သီရိကို ခွဲနိုင်ရိုးလား။

၂။ အင်းဝ။ ။ တောလက်ကျေးရွာကျော်၊ နေ
ပြည်တော်မှာ ထင်သလား။

မုံရွေး။ ။ တောလက် ကျေးရွာမှာလည်း
ကျော်၊ နေပြည်တော်မှာလည်း
မော်၊ မင်းမဟော်ကို မမြင်လား။

၃။ အင်းဝ။ ။ အထင်ကြီး နှင့် လာခဲ့ရှာ၊ နောင်
ရေးနောင်ရာ-မြော်လို့သနား။

မုံရွေး။ ။ ဘုရင်မင်းက ပင့်လို့လာ၊ အဖျင်း
တွေသာ ရှောင်လို့ဖယ်ရှား။

ဤသို့လည်း တွေ့ကြုံတော်မူရသေးသတည်း။

မုံရွေး၌ နေပုံအပြေ

အင်းဝမြို့ အချို့သော မြို့ခံဆရာတော်များက မုံရွေး
ဆရာတော် မြို့၌သာ ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာ နေထိုင်ရ
သည်။ မုံရွေး၌ သာမံသင့်တင့်စွာ နေထိုင်ရလိမ့်မည် ဟု
အထင်သေးနှင့် “မုံရွေး၌ ဘယ်လို နေထိုင်ရပါသ
နည်း” ဟု မေးတော်မူကြရာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲကို သိတော်မူသော
မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားက—

မုံရွေး၊ ရွှေဝေါင်း၊ ရွှေလီးဆောင်း၊ ရွှေကျောင်း
ထိုင်၊ ရွှေဖထိုင်လျောင်း၊ ရွှေစာပေါင်းကြည့်ပြီး မဂ်
ခရီးကို သွားလျက် နေသည် (ဟု ဖြေတော်မူသည်။)

မုံရွေးဆရာတော်နှင့် ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ

မုံရွေး ဆရာတော်နှင့် ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓတို့သည်
လည်း ဝိဿာသပရမညာတိ၊ ဗိယသမဂ္ဂ၊ ဒဠိမိတ္တ၊
ကလျာဏသဟာယ၊ ဓာတုသမဘာဂ- ဖြစ်တော်မူကြ
သောကြောင့် တပါးနှင့် တပါး တွေ့ကြုံကြသည်တွင်
ရံခါအပြန်အလှန် ကျီစယ်တော်မူကြသည်ကား-

ဦးဗုဒ္ဓ။ ။ရှေးကတော့ ပုဏ္ဏားဖြူ၊ ပုဏ္ဏားညို
သာရှိတယ်၊ ယခုတော့ ပုဏ္ဏားဝါတွေ
တောင် ရှိနေပါပကော။

မုံရွေး။ ။အင်း..... ကိုယ်ရေးတဲ့ ပရိတ်နိဿယ
ကိုယ်မေ့နေပြီထင်တယ်။

မှတ်ချက်။ ။(ပရိတ် ရတနသုတ်၌ စရိယသုံးပါး၊
ဘုရားလောင်းတို့၏ကျင့်ဝတ်ကို ဆိုလိုသည်။)

မုံရွေး။ ။အဆီအနှစ်ဆိုတာ အဖိုးတန်ပါသော်
လည်း နေရာတိုင်းတို့၌ အသုံးမဝင်လှ
ဘူး-နော်။

ဦးဗုဒ္ဓ။ ။ရတနာပန်းကို မပန်မဆင်နိုင်တော့
အဆီအနှစ်နှင့်သာ နေရပါသည်။

မုံရွေး။ ။လောက၌ တကိုယ်ကောင်း သမား
ချည်းသာ ဖြစ်နေကြလျှင် နောင်ဘုရား
ပွင့်တော့မှာ မဟုတ်တော့ဘူးနော်-

ဦးဗုဒ္ဓ။ ။ပြောအားရှိပေသကဲ့။

မှတ်ချက်။ ။[အဆီအနှစ် ဆိုသည်ကား၊ ဓမ္မရသ။ ။
ရတနာပန်းဆိုသည်ကား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာဓိ

ဆု။ ။တကိုယ်ကောင်းဆိုသည်ကား၊ သာ
ဝကဆု-ဤသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။]

မုံရွေးနှင့် ကြည့်ကန် အမေးအဖြေ

၁။ တနေ့သ၌ ကြည့်ကန်-ရှင်နန္ဒဇေက တပည့်
တကာတယောက်ကို မုံရွေးသို့လွှတ်ကာ-

“တကျိပ် မပြည့်သော ပစ္စည်း ပေးလိုက်ပါ” ဟု
(တောင်းခံရာ)-

မုံရွေးဆရာတော်ကတကျိပ်မပြည့်လျှင် ၉-ယောက်၊
ကိုးယောက်ဆိုလျှင်- ကောက်ရိုးပေါ့ဟု ကောက်ရိုးတ
ထုံး အရပ်ထည်းမှယူ၍ ပေးတော်မူလိုက်သတည်း။

၂။ နောက်ထပ် တနေ့လည်း ကြည့်ကန်က လူ
လွှတ်ပြီးလျှင်-

* “မျဉ်းကိုစီး၍ ခရီးပြင်းနှင့်၊ နေဝင်လောက်မှ ၃-
တိုင်ရောက်၊ အံ့လောက်ဘယ်ခရီးနည်း” ဟု (မေးတော်
မူပြန်ရာ)

မုံရွေးဆရာတော်က-

သစ်ခွဲသမားတို့၏ “လွှစင်” ဟု (ဖြေတော်မူလိုက်
သည်)

မှတ်ချက်။ ။ [ရှေးကသစ်ခွဲသော လွှစင်ကား ၂-ခန်းဖြင့်
တဖက်၊ ၃-တိုင်စီစိုက်ထူ၍ လုပ်လေ့ရှိသည်။ သစ်လုံး
ပေါ်၌ သား၍ထားသော မျဉ်းကြောင်းကို စီးနင်း
ပြီးလွှင့် အားကုန်ခဲ၍ခွဲမှ နေဝင်တကြောင်းပေါက်
၂-ခန်း ၃-တိုင်သာ ရောက်သည်ကိုဆိုလိုသည်။]

* (စီးအပ်သောမြင်းမဟုတ်၊ သားမျဉ်းကြောင်းဖြစ်သည်။

တဖန်မုံရွေး ဆရာတော်ကလည်း ကြည့်ကန်ကိုလူ
လွှတ်၍ မေးတော်မူသည်ကား-

လူတို့ပြည်တွင် သစ်တပင်ကား အခွလည်းမတက်
အခက်လည်းမဟိုး အရိပ်မျိုးမှာ ထီးမိုးပမာ ရသာ
တွေပြား စားသောခါလည်း ကောင်းစွာပြန်၍ ခေါ်
ဆိုစရာ ဘယ်သစ်ပင်ပါနည်း (ဟုမေးတော်မူရာ)

ကြည့်ကန်ကလည်း “ဒို့” ဟု လွယ်လင့် ဟကူပင်
ဖြေတော်မူလိုက်သည်။

မဟော်သခင် အမရာနှင့် ဘေရိပရိဗိုဇ်မတို့အချင်း
ချင်း ကာယဝိညာဏ်နှင့် မေး၊ ဖြေ နိုင်သောပါရမီရှင်
ကြီးများကဲ့သို့ ကြံကြံပန်ဖန်မေး ဖြေတော်မူနိုင်ကြသော
ပါရမီရှင်ကြီးတွေ ပီသကြပါပေသတည်း။

ပလိနန်းရှင်နှင့် ဆရာတော်နှစ်ပါး

သက်တော် ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်
တော်က ဝိသာခါ၊ အနာထပိဏ်တို့သည် ယောနိသော
မနသိကာရစိတ် ရင့်သန် ကြသော် အားလျော်စွာ
ရဟန်းသံဃာတော်တို့ကို ကြံကြံဖန်ဖန်သင့်တော်သော
ဉာဏ်ပညာတို့ဖြင့် ကြည်ညိုတတ်ကြကုန် သကဲ့သို့ပင်-

ပလိနန်းရှင် မင်းတရားသည်လည်း ဘယ်အခါမဆို
အဖူး၊ အမြော်၊ အလှူအတန်းနှင့် ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓ
အထံတော်သို့ ရောက်သော်လည်း လှူစရာပါလို့ လှူစရာ
ဝတ္ထု၊ ပစ္စည်းကို အကပ်ခံပြီး လုံးဝ စကား မပြောဘဲ
ကြည့်မြဲတိုင်းသော စာကိုသာကြည့်၍ နေတော်မူလေ့
ရှိသောကြောင့်-

ဆရာတော် ဦးဗုဓ်ကို ကိုးကွယ်ရသည်ကား နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စား၍နေသော ရဟန္တာကြီးကို ကိုးကွယ်ရသည်နှင့် တူပါပေသည် (ဟူ၍၎င်း)

မင်း၊ မိဖုရား၊ မှူးမတ် စသောသူများ ရောက်လာလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်အားလျော်စွာ ဥပမာ၊ ပုံပြင်၊ ဝတ္ထုစသည်တို့နှင့် မြိုင်မြိုင်၊ ဆိုင်ဆိုင် ပြောဟောတော် မူလေ့ရှိသောကြောင့်—

မုံရွေးဆရာတော်ကို ကိုးကွယ်ရခြင်းသည် အသျှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ ရဟန္တာ ၂-ပါးလုံးကို တပါးတည်း ကိုးကွယ်ရသည်နှင့် တူပါပေသည်-ဟူ၍၎င်း-မကြာခဏ မိန့်တော်မူလေ့ရှိသတည်း။

မြင်းတော်ခံနှင့် ဦးညိုတို့ပြောပြချက်များ

မြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ မယ်တော် မိနတ်သားကို အမှူးထား၍ တသောင်းသော စကြဝဠာမှ လာကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့အား ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး အဘိဓမ္မာ တရားကို ဟောတော် မူပြီးလျှင် နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်း ၁၂ ရံလျက် ရတနာစောင်းတန်း ၃-သွယ်ဖြင့် လှူပြည် သင်္ကဿန ဂိုရ်မြို့သို့ ဆင်းသက်၍ လာသည်ကို ဖူးမြင်ကြရကုန်သောသူအပေါင်းတို့သည် ဘုရားဆုကို မပန်သူမရှိသကဲ့သို့ပင်—

မုံရွေးဆရာတော် အင်းဝမှ မုံရွေးသို့အပြန် မုံရွေးမှ အင်းဝသို့အကြွခမ်းနားလှသော အဆောင် အယောင်များနှင့် ဖူးမြင်ကြရသူတိုင်းပင် ရဟန်းဖြစ်လိုသောသူတွေသာ များကြသည် စသည်ဖြင့်—

မုံရွေးဆရာတော်ကို ကောင်းစွာမှီ၍စာချနှင့် တရားဟောသည်ကိုပင် ကောင်းစွာ နာခံ လိုက်ရဘူးသော သီပေါမင်း၏ မြင်းတော် အရာရှိ ဦးဘိုးတူ (အသက် ၈၀-ကျော်) နှင့် ဦးညို (အသက် ၉၀-ကျော်ကြီး) တို့ ပြောပြဘူးသည်တို့ကား—

အဆောင်အယောင်များကို ထမ်း၊ ဆောင်၊ ကိုင်ခွဲ ကြရကုန်သော သူအားလုံးတို့သည် နှုန်းချိတ် တောင် ရှည်ပုဆိုး၊ ထိုင်မသိမ်းအင်္ကျီ ခွတ်ပုဝါ၊ ခေါင်းပေါင်း၊ ရွှေနားချောင်း၊ နဝရတ်လက်စွပ်တို့ကို အသီးအသီးဝတ် ဆင်ကြရကုန်သော် ရှေ့ဆုံးမှ ကြေးစည်တီးသူနှင့် သပိတ်လွယ်သူ ၂-ယောက်သာ ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်တို့ကို ဝတ် ဆင်ကြရသည်။

- ၁။ ရှေ့ဆုံးမှကြေးစည်တီးသူ။
- ၂။ ရွှေချအရိုးနှင့်သိုင်း ၄-လက်။
- ၃။ ရွှေချ ကျောက်စိ ယပ်ဦးရှည် ၄-လက်။
- ၄။ ရွှေချ ကျောက်စိးကျိုင်း ၄-လက်။
- ၅။ ရွှေချဆွမ်းအုပ်ကြိုး ၄-လုံး။
- ၆။ ရွှေချဆွမ်းအုပ် ၄-လုံး။
- ၇။ ရွှေချ ရေတကောင်း ၄-လုံး။
- ၈။ သပိတ်ကိုလွယ်လျက် ယပ်တောင်ကို ထမ်းသူ။
- ၉။ ဆရာတော် စီးသော ရွှေချ ကျောက်စိ ဝေါယာဉ်တော် လှရှင်ယောက် ထမ်းရသည်၊ ရံခါ ထမ်းစင်ကို မီးလျှင် သူ ၄-ယောက် ထမ်းရသည်။

၁၀။ ၎င်းဝေါယာဉ်ကိုရံလျက် ရံခါထီးဖြူ၄-လက်
ရံခါရွှေထီး ၄-လက်။

၁၁။ ၎င်းဘို့နောက်မှလှည်းယာဉ်၊ ဆင်ယာဉ်၊ မြင်း
ယာဉ်စသော ယာဉ်ဘို့နှင့် ဘုရင်ကလှူဒါန်း
လိုက်သော ပစ္စည်းများ။

၁၂။ ၎င်းဘို့နောက်မှ လူပို အခြံအရံများ-စသည်
တို့ဖြင့် ခမ်းနားကြီးကျယ်လှပပါပေသည်။

အဲဒီအခါကဆိုလျှင် မဟာဇေတဝန် ကျောင်းကြီး
ကလည်း မုခ်၊ ဒုယင်၊ မှန်ကင်း တို့က ရွှေတဝင်းဝင်း
နှင့် ဘုရင့်နန်းတော်ကြီးလိုပင် ကြက်သရေရှိလိုက်တာ
လူတိုင်း ကျောင်းပေါ် မတက်ဝံ့ဘူး။

ရပ်ဝေး၊ ရပ်နီးတို့မှ အဖူးအမြော်လာရောက်ကြကုန်
သော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတို့ကလည်း ကျောင်းဝင်းအပြည့်၊
ရံခါ ကျောင်းဝင်းပင်မဆံ့ ပရိသတ်အလွန်တရာ များ
လှသည်။

မုံရွေး ဆရာတော်သည်ကား- အရပ်တော် မနိမ့်
မမြင့်၊ မဆူမကြို၊ အသားတော် ခပ်လတ်လတ်၊ နဖူး
တော် ခပ်ကျယ်ကျယ်၊ နားရွက်တော် ခပ်ကားကား၊
နှာတန်တော် ခပ်စင်းစင်း၊ မျက်နှာတော် ခပ်သွယ်သွယ်၊
လည်ပင်းတော် လည်ရစ် ၃-ရစ်နှင့် အင်မတန် ပုရိ
သာဇဉ် လက္ခဏာတော်တို့နှင့် သပ္ပာယ်တော် မူလှပါ
ပေသည်။

ရှင်ဘုရင် ခဏခဏ မမာတော်မူလို့ ရှိလျှင်လည်း
နန်း ဘွင်းရေး မရှုပ်မထွေးရအောင် ထိန်းသိမ်း၍လည်း
ပေးနိုင်တော်မူသည်။

မုံရွေး ဆရာတော် မရှိသည့် နောက် ညီတော် သာယာဝတီမင်းက ပုံကန်သည့်အခါ၌ “မုံရွေး ဆရာတော် မရှိလို့သာ သည်လိုဖြစ်ရသည်” ဟုပင်ဘုရင်မင်း မြတ်က မိန့်တော်မူသည်။

မုံရွေး ဆရာတော် ရှိတော်မူစဉ်က ဆိုလျှင် တကွ အကြံအတည်း တိုင်းရေး၊ ပြည်ရေး၊ နန်းတွင်းရေး၊ သာသနာရေး စသည်တို့၌ များသောအားဖြင့် မုံရွေး ဆရာတော်သာ နေသားတကျ ဖြစ်အောင် ပြုလုပ် ဝန်တီး ပြောဆို၍ပေးရခြင်း များသည်။

အင်္ဂလိပ်နှင့်စစ်ပြေငြိမ်းရေး ရန်တပို့စာချုပ်စသည် တို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်စီမံ၍ ပေးတော်မူရသည်—

စသည်တို့ကို နားထောင် မှတ်သား လိုက်ရပါ သတည်း။

ဤသည်တို့ကား လောကတ္ထစရိယ၊ ဉာတတ္ထစရိယ၊ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ ဟူသော ဘုရားလောင်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်တို့ သည်သာလျှင် ဖြစ်ပါပေသတည်း။

ရွှေမြင်တင်တောင်၌ တောရဆောက်တည်ပုံ

မုံရွေးဆရာတော်သည် ဂါမဝါသီ၌ နေတော်မူသော အခါ ခန့်ခန့်ညားညားကြီး နေတော်မူသလောက် ရွှေမြင်တင်တောင် တောရဆောက်တည်တော်မူသည့်အခါ ၌ သန္တု၊ သလ္လေခ၊ အပိစ္ဆ၊ ဝိဝေက၊ အာရဒ္ဓီရိယ- ရှိတော်မူလှသည်ကား—

၁။ တွေရာ အရပ်က ပုံသကဲ့အဝတ်ရက် အမျိုးမျိုး တွေကို ကောက်ယူစပ်ချုပ်ဖာထေးပြီး ညောင်ခေါက် ဆိုး တိစီဝရိက်သင်္ကန်းတို့ကိုသာ ဝတ်ရုံတော်မူလျက်—

၂။ မိုးချာ၊ နေပူ မရှောင် ပိဏ္ဍပါတ်ခုတ်ကိုလည်း ဆောင်—

၃။ ကောသနိက် ပတ္တပိုက်ကို ဘုဉ်းပေးခြင်း-စ သည်ဖြင့် ခုတ် “တေရသလုံး” ကိုပင် ဆောက်တည် တော်မူပါသတည်း။

ဂါမဝါသီ နေနေ၊ အရညဝါသီ နေနေ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် ၂-ပါးလုံးကို အထူးပင် အားထုတ်တော်မူ သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ကျော်လည်း- ကျော်၊ တော် လည်း- တော်၊ ဖြစ်တော်မူပါသတည်း။

(စာကြည့်-ဉာဏ်တိုး၊ ပုတီးစိပ်-ကံတိုး။)

မရဏံ မေ ဓုဝံ ဘဝိဿတိ

ဒုတိယ မဟာဇေတဝန် အရိယာဝံသ အာဠိစွရံသီ အမည်တော်ရှိတော်မူသော မုံရွေးဆရာတော်ဘုရားကြီး သည် ဘုန်းတော်၊ ဘံတော်၊ ဉာဏ်တော်၊ သမ္ဘာတော်၊ ဝီရိယတော်၊ သမ္မာမနသိကာရတော်- ကြီးမြတ်တော် မူလှသည်နှင့် အညီ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ် တို့နှင့် စုံစုံလင်လင် လောကကြောင်း၊ ရာဇကြောင်း၊ ဓမ္မ ကြောင်း တို့၌လည်း ထူးထူးချွန်ချွန် နိုင်နင်းတော်မူလှ စွာ ပရိယတ်ကိစ္စ၊ ပဋိပတ်ကိစ္စတို့၌လည်း ဥဂ္ဂုတ်အဖြစ် သို့ ရောက်သည်အထိ ယထာနုလောမဉာဏ်၊ ယထာ ရဟဉာဏ်၊ ဌာနာဌာန ကောသလ္လဉာဏ်-စသောဉာဏ် တော် ပေါင်းစုံ တို့ဖြင့် ဓမ္မည၊ အတ္တည၊ အတ္တည၊ မတ္တည၊ ကာလည(ဓမ္မေည)، ပရိသည၊ ပုဂ္ဂလည လည်း

ဖြစ်၊ သတ္တိ၊ ဗျတ္တိ၊ သမ္ပတ္တိ ၃-ပါးလုံးတို့နှင့် စုံညီလှစွာ
ဘိုးတော် ဘုရင်၊ ဘကြီးတော် ဘုရင်— ဘုရင်မင်းမြတ်
၂-ပါးတို့၏ အထူး ချီးမြှောက်ကိုးကွယ်ခြင်းတို့ကို ခံယူ
တော် မူရသော ပုဂ္ဂလိကသေသ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သေသ ယောက်ျား
မြတ် အာဇာနည်ကြီးအစစ် ဘုရင်မင်းမြတ် ၂-ပါးတို့၏
ဆရာတော် ဘုရားကြီးပင် ဖြစ်တော်မူရငြားသော်လည်း
“မရဏံ မေ ဓုဝံ ဘဝိဿတိ၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာ”-
ဟူသော တရားတော်ကို မလွန်ဆန်နိုင်တော်မူရှာသော
ကြောင့်—

သက္ကရာဇ် ၁၁၉၆-ခုနှစ်၊ သက်တော် ၆၉-နှစ်၊
သိက္ခာတော် ၄၉-ဝါအရ ဖလ်နန်းရှင် ဘကြီးတော်
ဘုရင်မင်းမြတ်က “ဓမ္မသေနာပတိ မဟာသံဃရာဇာ”-
တင်မြှောက်မည့် ဆဲဆဲ အလုံးစုံသော အဆောင်
အယောင်တွေကို ပြင်ဆင်ပြီးပါမှ ရတနာပုရ အင်းဝမြို့
ပြာသာဒ် ရွှေကျောင်းတော်ကြီးမှ ဝေဟဂြိုဟ် မြဟွာ
ပြည်သို့ ပြောင်း၍ စံမြန်းတော် မူပါတော့သတည်း။

အထူးမှတ်ချက်။ ။ [မုခရွေးဆရာတော်ရေး ဥတိဋ္ဌမျိုး
နိဗ္ဗာန်အစိုးရရေး- ယခုဘဝက နတ်ကုသော် ဘုရား
ကျန်းဦး သပြေပင်၌ ဘုရားနတ်မင်းဖြစ်၍ ဝေဟဂြိုဟ် သူ
ဘုရား ဗုဒ္ဓတော်မူသည်အခါမှ ချစ်မြတ်နိုးစိန်ယာ
မိက ဘုရားဆုကို ပေးဆင်ရစေသောင့်- ဟု ဆု
တောင်း ပတ္တနာကို ရေးသားတော် မူသော်လည်း
ဆရာတော်ဘုရား၏ အရပ်ရပ်ပရိတ် ကိစ္စကြီးငယ်
များကို ပဋိသန္ဓိဒါမင် စာရေးခွဲသန့်၊ ပရိပတ္တိသေ
သင်္ခါရပ ပတ္တိ တရားတော်များနှင့် ထောက်ချင့်ပြီး
လျှင်၊ ဓမ္မဝိနယ နဝလင်မ ညွှန်နှင့်သော ကြည့်နိုင်

၃၂ မုံရွေးဆရာတော်ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်းချုပ်

ကြလျှင်၊ ဝေဟပ္ပိလ်သို့သာ ပြောင်းကြွပ်မြန်းတော်
မူကြောင်းကို ယုံကြည်လောက်သော အကြောင်း
အထောက်အထားပေါင်း မြောက်မြားလှစွာ ထိုက်
စွေမြင် သိရှိနိုင်ပါသည်။]

သက္ကရာဇ် ၁၃၂၆-ခုနှစ်၊ တော်သလင်း လပြည့်
ကျော် ၅-ရက်တနင်္လာနေ့ မုံရွေးဆရာတော်ဘုရား
ကြီး၏ ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်းချုပ် ရေးသား၍ပြီး၏။

အသျှင်ဥတ္တမဗုဒ္ဓိ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
မုံရွေးဆရာတော်ဘုရား၏ မြေးတော်ဘပည့်
ဆဋ္ဌမမြောက် မဟာဇေတဝန် ဆရာတော်
မုံရွေးမြို့၊ မုံရွာခရိုင်။

ပုံရှေးဆရာတော်
မင်္ဂလာသုတိတို့။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ

၁။ ။မဟာပရမေ၊ ငါးရန် ခြွေလျက်၊ ကိုးထွေ
ဂုဏ်ပျံ၊ အရဟံ ထွတ်ချာ၊ မဟာ သမ္ဗုဒ္ဓ၊ ဉာဏ ပွင့်
ဝါ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏ၊ သမ္ဗန္ဓဟု၊ တေဇပြန့်ပြော၊ သုဂတော
နှင့်၊ လောကဝိဒ္ဓ၊ ခိုင်သူဝေးဆုတ်၊ အနတ္တရာ၊ လူထိုမျှ
ကို၊ ဆုံးမဉ်စွာ၊ လိမ္မာတတ်ကြီး၊ လှည်းယာဉ်မှူးဟု၊ အ
တူးမှတ်ရာ၊ ပုရိသဒမ္မသာရထိ၊ ကျော်ရှိန်ညီ၏၊ ဝိဇ္ဇိမာန၊
ပါပမြွေးတူ၊ နတ်နှင့်လူကို၊ သုံးဆုဝင်မှ၊ ကင်းလွတ်
ထအောင်၊ ဟောပြဘတ်စွာ၊ သတ္တာပညတ်၊ လေးရပ်
သစ္စာ၊ စိတ်ဖြာဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓမည်သာ၊ ဘုန်းခြောက်ဖြာ
ကြောင့်၊ ဘဂဝါ ဟူသည်၊ အတည် တည်ဖြင့်၊ ရောင်ခြည်
ထောင်ပြည့်၊ နန်းဝန်းလှည့်သို့၊ ခြင်းရှည်ဖက်ကင်း၊ မင်း
မင်းအထွတ်၊ နတ်နတ်အချာ၊ ဗြဟ္မာ မာတို့၊ ရတနာ

ရောင်ဝှန်၊ မြတ်တမ်းခွန်၏၊ စက်မွန်နှစ်စုံ၊ ထီးဖြူရုံကို၊
 ထိပ်အုံကာမိုး၊ ရှိရွယ်ခိုး၏၊ ကိုးနှင့် ခြောက်သွယ်၊
 အန္တရာယ်လည်း၊ ပျောက်ပြယ်ရှင်းလျက်၊ ရာသက်ရိပ်
 ငြိမ်၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ ပညာဗလ၊ ယသကိတ္တိ၊ သမ္ပတ္တိ
 နှင့်၊ သိဒ္ဓိသာဘ၊ ခြိတ္တဝရံ၊ သုခံဘောဂ၊ တေဇ ဇေ
 ယျာ၊ စိန္တာမယ၊ ဣဋ္ဌဗလံ၊ စက္ကံသီရိ၊ ဣဒ္ဓိဝဏ္ဏ၊ ပါ
 မောက္ခဟု၊ ကုသလရှိန်စော်၊ အာနုဘော်သည်။ ။ နှိုင်း
 လျော်ရွှေလ-တူစေသောင့်။

သင်္ဂါယနာတင် ရှင်မဟာကဿပမေးပုံ

၂။ ။ ရတနာထွတ်ခေါင်၊ မိတည်း နောင်သည်၊
 ရှေ့ညောင်ဗုဒ္ဓဟော၊ ပလ္လင်ဗွေ၌၊ သုံးတွေမဂ်ဉာဏ်၊ လေး
 တန်သစ္စာ၊ ငါးဖြာမာရ်အောင်၊ ခြောက်ရောင်လင်းချွေ၊
 ရန်မျိုး၁ လျက်၊ လေး၁ ငါးဝါ၊ ဒီဃာယုကျော်၊ ရှစ်
 ဆယ်မြှော်ကာ၊ ပြည်ကျော်သာယာ၊ ကုသိနာ၌၊ မင်္ဂလာ
 စုပုံ၊ အင်ကြင်းစုံကာ၊ ရွှေဘိုသာခန်း၊ အပြက် နန်းကို၊
 စံမြန်းသည့်နောက်၊ လေးလမြောက်တွင်၊ ပြင်ထောက်
 မခို၊ ရာဇဂြိုဟ်၏၊ န ခိုရ်အရှေ့၊ လက်ယာ ကွေ့တွင်၊
 မြဝေ့ မှောင်မှောင်၊ စိမ်းလဲ ပြောင်သား၊ တောင်ဝေ
 ဘာရ၊ ပဗ္ဗတ၌၊ ရတနအံ၊ ဝင်းဝင်းညီညီ မလိ
 ရောင်လျှော်၊ ရွှေမဉ္ဇုပ်ဝယ်၊ ခြယ်တပ် မျက်ရှင်၊ ရွှေ
 ပဉ္စင်ထက်၊ ရွှေဆင်စွယ်ယပ်၊ သုံးသပ်ကိုင်နေ၊ ဣဗြေ
 တည်စွာ၊ အာနန္ဒာအား၊ မဟာကဿပ၊ ရွှေတံတခွေ၊
 မင်္ဂလသုတ္တန်၊ ထူးမြတ်လွန်ကို၊ ဘဂဝန်မြတ်စွာ၊ ဘယ်
 အခါတွင်၊ ဘယ်ငှာဘယ်ခြံ၊ ဘယ်သူတို့က၊ ဘယ်သို့
 မေးလှာ၊ ဘယ်ငြင်းရာဖြင့်၊ အခါနေ့ည၊ ဟောလေရဟ၊
 ထင်ပြသိလို့၊ မေးမိန့်ဆိုသည်။ ။ သံချိုဝေဝေ-ရွန်းရွန်း
 တည်း။

သင်္ဂါယနာတင် ရှင်အာနန္ဒာဖြေပုံ

ဧဝံမေသုတံ ဧကံသမယံ ဘဂဝါ
 သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ
 အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ၊ အထ
 ခေါ အည တရာ ဒေဝတာ အ
 ဘိက္ခုန္နာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ခုန္န
 ဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩ
 ဘာသေဘွာ၊

ယေနဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပ
 သင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ
 ကေမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ကေမန္တံ ဌိတာ
 ခေါ သာဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ ဂါထာ
 ယ အဇ္ဈဘာသိ။

၃။ ။ မြတ်ရဟန္တာ၊ ရံငါးရာနှင့်၊ ရှင်မဟာကဿ
 ပ၊ ပုစ္ဆာပြသော်၊ ဘုရားညီမွန်၊ ရှင်အာနန္ဒက၊ လုံ၊
 ပြန်စကား၊ မှတ်သားစွဲပိုက်၊ ကျွန်ကြားလိုက်၏၊ မှတ်
 ပိုက်ဆောင်ထ၊ သမယကား၊ လောကတမ်းခွန်၊ မြတ်ဆုံး
 စွန်သည်၊ အလွန်သာလှ၊ ကောသလဟု၊ ရဋ္ဌသီရိ၊ သာ
 ဝတ္ထိ၌၊ ပြည်ကြီးလက္ခဏာ၊ ကြွယ်ဝစွာသား၊ အနာထ
 ပိဏ်၊ ကျော်ရှိန်ထွန်းတောက်၊ တည်ထားဆောက်သား၊
 ရွှေကျောက်ရောင်ဝှန်၊ ဇေတဝန်၌၊ လေးတန်ယာပိုတ်၊
 နေသောကြိုက်တွင်၊ ဆူလှိုက်ဂုဏ်အင်၊ မထင်မပေ၊
 မကျော်စောလှ၊ သုခသမ္ပတ်၊ စည်းစိမ်မြတ်နှင့်၊ အည

တြ၊ နတ်ဒေဝကို၊ မာဃ စေဟန်၊ နတ်တမန်လည်း၊
 ညဉ့်သန်ခေါင်ခါ၊ ဆင်း၍လာလျှင်၊ ကိုယ်ဝါကိုယ်ရောင်၊
 ဝင်းဝင်း ပြောင်သော်၊ မှောင် ပျောက်၍ကွာ၊ ရတနာစံ
 လျော်၊ ကျောင်းဘော်အလုံး၊ ရွှေရောင်ဖုံး၏၊ ရွှေတုံးတူ
 ယောင်၊ ထိုနတ်မောင်လည်း၊ ဘုန်းခေါင်ရှိရာ၊ ခြောက်
 ဖြာပြစ်လွန်၊ ကေမန်က၊ ထိပ်စွန်အချာ၊ ရိုးသစ္စာဖြင့်၊
 ငါးဖြာအခွေလီ၊ လက်အုပ်ချီ၍၊ ပီပီသသ၊ ထိုဗန္ဓကား၊
 တဩပကာရာ၊ မည်ထိုက်စွာအောင်၊ ဂါထာသံချို၊ ရွတ်
 ဆိုပုစ္ဆာ၊ မေးလျှောက်လှာသည်။ ။ မျက်နှာ ရွှင်ရွှင်-
 လန်းလန်းတည်း။

ပဌမဂါထာ နတ်သားတောင်းပန်ပုံ

ဗဟူဒေဝါ မနုဿာစ၊

မင်္ဂလာနိ အစိန္တယံ။

အာကင်္ခမာနာ သောတ္ထိာနံ၊

ဗြူဟိမင်္ဂလ မုတ္တမံ။

၄။ ။ သိရိပရက္ကမ၊ ယသဓမ္မော၊ ထင်ပေါ်ကောင်း
 ဟိတ်၊ ဣဿရိယ၊ ကာမဟူသည်၊ ခြောက်ဆူ တမ်းခွန်၊
 ဘုန်းတော်ချွန်သား၊ ဘဂဝန်မြတ်စွာ၊ စောထွတ်ချာ.....၊
 များစွာနတ်လူ၊ မျိုးလေးဆူတို့၊ အဖြူအလွင်၊ သန့်စင်
 ကဲးလွန်၊ နောက်မပြန်သား၊ နိဗ္ဗာန်ခေမာ၊ ပြည်ချမ်း
 သာကို၊ လိုပါသဖြင့်၊ မြတ်မြင့်ရာရာ၊ မင်္ဂလာအပြား၊
 အပါးပါးကို၊ ဉာဏ်အား ကိုးကာ၊ ကြံကြံ ပါသည်၊
 ဆဲနှစ်ခါမည်၊ နှစ်ပေါင်းလည်ဦး၊ စိတ်ကြည်ညိုရာ၊
 သဒ္ဓါခိုင်ခိုင်၊ မကြံနိုင်ခဲ့၊ ငါးဆိုင်ရန်နှင့်၊ ထွတ်သခင်
 သည်၊ ထိုမင်္ဂလာ၊ မြတ်လှစွာကို၊ ဟောပါ စေချင်၊
 ရှိဦးတင်သည်။ ။ စုံလင် ကျယ်ကျယ်- ဝန်းဝန်းတည်း။

ဒုတိယဂါထာ မင်္ဂလာ ၃-ပါး

^၁အသေဝနာစ ဗာလာနံ၊

^၂ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ။

^၃ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ၊

ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ။ ။

၅။ ဤသို့လျှောက်လျှင်၊ သုံးလူ့ရှင်လည်း၊ ရှစ်
အင် စုံညီ၊ သံတော် ချီ၍၊ ရွှေသီဟထုံး၊ စွဲနှလုံးဖြင့်၊
မသုံးသပ်လှ၊ စိတ်ကမပြု၊ ရှင်ပီတိဖြင့်၊ မိန့်ရှိသည်မှာ၊
ဝတိန်သာက၊ ဣန္ဒာဒေဝ၊ သိကြားတမန်၊ မောင်နတ်မွန်...၊
လျှောက်ဟန်အရ၊ မင်္ဂလအပြား၊ ငါမိန့်ကြားအံ့-။

(၁) တရားမသိ၊ ဒိဋ္ဌိအယူ၊ အမူယွင်းချိုး၊ သူ့ဘို့
ကိုယ့်အား၊ စီးပွားမရှု၊ ခုဝတ္တမာန်၊ ပစ္စုပ္ပန်
နှင့်၊ နောင်ဖန် ကောင်းကျိုး၊ မြတ်နိုး မပြု၊
မကောင်းမှုကို၊ ပြုမည်သာပ၊ အားထုတ်ကြ
သည်၊ ဗာလခေါ်ထိုက်၊ ထိုသူမိုက်ကို၊ ရင်
ပိုက် ယှဉ်တွဲ၊ မမှီဝဲလင့်-

(၂) ဇေးရှောင်ကွာ၊ ပြိတ္တာကင်းဘွယ်၊ အပါယ်
ကင်းလွတ်၊ လူနတ်နိဗ္ဗာန်၊ သုံးတန်ချမ်းသာ၊
ရရာမှတ်သိ၊ မြတ်ဉာဏ်ရှိသား၊ ပဏ္ဍိတို့ကို၊
မှီတွဲ ခိုလော့-

(၃) လူဗိုလိတကာ၊ ကိုးကွယ်ရာသား၊ သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကနှင့်၊ သာဝကသင်္ဃာ၊ ဆရာ

မိဘ၊ ဂုဏ်ထင်ပေ၊ ပူဇော်ထိုက်ငြား၊ သူ
 မြတ် များကို၊ တရားပစ္စည်း၊ ဤနှစ်လည်း၊
 ဖြင့်၊ သိပ်သည်းကော်ရော်၊ ပူဇော်ရခြင်း။
 အရင်းအဖျား၊ ဤသုံးပါးကို၊ ယုံမှားကင်းလွတ်၊
 စိတ်နေညွတ်လျက်၊ လွန်မြတ်လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊ သဒ္ဓါ
 ကဲလွန်၊ နတ်တမန်သည်။ "မှန်မှန် ခွဲမှတ်-ရှာလေ
 လော့။"

တတိယဂါထာ မင်္ဂလာ ၃-ပါး

၁ ပတိရူပ ဒေသဝါသောစ၊

၂ ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ။

၃ အတ္တသမ္မာ ပဏိဓိစ၊

ဧတ မင်္ဂလမုတ္တမံ။ ။

၆။ ရွှေ ဝတိန်သာ၊ နတ်တို့ ရွာက၊ ဣန္ဒာ ဒေဝ၊
သိကြားတမန်၊ မောင်နတ်မွန်....

(၁) လေးတန်စက္က၊ ဓမ္မဖြူချို၊ ခေါ်အပ်သည့်၊
ပတိရူပ၊ သင့်လှလျောက်ပတ်၊ မြင့်မြတ်
ဒေသ၊ နေရခြင်းသည်၊ မှတ်ခင်းတသွယ်-

(၂) ရှေးဝယ်ကာလ၊ ရှေးဘဝက၊ ပုညဝတ္ထု၊
ပြုစုခဲ့ဘူး၊ အစူးရှိလစ်၊ ထိုအဖြစ်လည်း၊
စင်စစ်တသွယ်-

(၃) စင်ကြယ်သီလ၊ အတ္တသမ္မာ၊ ကိုယ်ကိုသာ
လျှင်၊ ကောင်းစွာညစ်ကြေး၊ ကွေးဝေးသန့်ရှင်း၊
စောင့်စည်းခြင်းလည်း၊ ယင်းလည်းတသွယ်-

မှတ်ဉ်ထင်ရှား၊ ဤသုံးပါးကို၊ ယုံမှားကင်းလွတ်၊
စိတ်နေညစ်လျက်၊ လွန်မြတ်လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊ သဒ္ဓါ
ကူးလွန်၊ နတ် တမန်သည်၊ မှန်မှန်စွဲမှတ်-ရှာလေ
လော့။

စတုတ္ထဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါး

‘ဗာဟုဿစ္စဉ္စ ‘သိပ္ပဉ္စ၊

‘ဝိနယောစ သုသိက္ခိတော။

‘သုဘာသိတာစ ယာဝါစာ၊

ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ။ ။

၇။ ငွေဝတိန်သာ နတ်တို့ ရွာကာ၊ ဣန္ဒာ ဒေဝ၊
သိကြားတမန်၊ မောင်နတ်မွန်....

(၁) အလွန်ကဲးမှု၊ ဗာဟုဿစ္စ၊ သုတစိန္တာ၊ ဘာ
ဝနာဟု၊ များစွာမှတ်သား၊ အကြားအမြင်၊
ဉာဏ်အင်တိုးပွား၊ များသည်တကြောင်း—

(၂) မကောင်းတုံလတ်၊ ပါပဝဋ်မှ၊ ကင်းလွတ်
သမျှ၊ သိပ္ပကဲးမြတ်၊ အတတ်ထူးလည်၊ တတ်
သည် တကြောင်း—

(၃) ပျော့ပျောင်းနှလုံး၊ ကိုယ်နှုတ်သုံး၍၊ ဆုံးမ
နိုင်သည်၊ တွင်မည်တကြောင်း—

(၄) လူအပေါင်းတို့၊ နတ်စောင်းတီးလွှာ၊ ထိုး
ပမာသို့၊ နားမှာဝင်စေ၊ အနေသင့်ရာ၊
ကောင်းစွာပိုင်းခြား၊ စကားသံချို၊ ပြောဆို
ရခြင်း၊ အခင်းတကြောင်း—

ပေါင်းလတ်တုံငြား၊ ဤလေးပါးကို၊ ယုံမှား ကင်း
လွတ်၊ စိတ်နေညွတ်လျက်၊ လွန်မြတ်လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊
သဒ္ဓါကဲးလွန်၊ နတ်တမန်သည်။ ‘မှန်မှန် စွဲမှတ်-ရှာ
လေ့လေ့။

ပဉ္စမဂါထာ မင်္ဂလာ ၃-ပါး
 ၁ မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာနံ၊
 ၂ ပုတ္တဒါရဿ သင်္ဂဟော။
 ၃ အနာကုလာစ ကမ္မန္တာ၊
 ဧတ မင်္ဂလမုတ္တမံ။ ။

ဂ။ မြဝတီန်သာ၊ နတ်တို့ရွာကာ၊ ခန္ဓာ ဒေဝ၊
 သိကြားတမန်၊ မောင်နတ်မွန်....

(၁) ယုဂန်တောင်ညို၊ မြင်းမိုရ်မကာ၊ ဂုဏ်ကြီးလှ
 သား၊ မိဘမည်သာ၊ မာတာပိတု၊ ဤနှစ်စုကို၊
 ဥပဋ္ဌာန၊ တုပ်ကွပြတ်လေး၊ စားဦးပေး၍၊
 ဂျွေးဗွေးနိုင်စေ-

(၂) လှဖြစ်လေမှု၊ သူတော်တကာ၊ ကျင့်ရာမှတ်
 သား၊ ဝတ်ငါးပါးဖြင့်၊ သားမယားကို၊ ဆုံးဆို
 စောင်းရိုဝ၊ မနှိပ်မစက်၊ ရိုက်နှက်ပစ္ဆာ၊ ပြစ်
 မရှာပဲ၊ ကောင်းစွာကျင့်လေ-

(၃) စိတ်နေ ဖြောင့်ဖြောင့်၊ သတိ စောင့်လျက်၊
 နှောင့်ရှက်လေဘွယ်၊ မှုကြီးငယ်ကို၊ ငွှားငယ်
 နှိမ့်မှု၊ ရှောင်ရှားရှုလျက်၊ ပြုရခြင်းသည်-

ဩစည်မှတ်သား၊ ဤသုံးပါးကို၊ ယုံမှားကင်းလွတ်၊
 စိတ်နေညွတ်လျက်၊ လွန်ခြတ်လွှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊ သဒ္ဓါ
 ငါးလွန်၊ နတ် တမန်သည်။ ၊ မှန်မှန် စွဲမှတ်-ရှာလေ
 ငလော့။

ဆဋ္ဌမဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါး

ဒါနဉ္စ 'ဓမ္မစရိယာစ၊

ဉာတကာနဉ္စ သင်္ဂဟော။

အနဝဇ္ဇာနိ ကမ္မာနိ၊

ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ။ ။

၉။ မန် ဝတိန်သ၊ နတ်တို့ရွာက၊ ဣန္ဒာ ဒေဝ၊
သိကြားတမန်၊ မောင်နတ်မွန်....

(၁) အန္ဓိ၊ ပါနံ၊ ယရံ၊ ဝတ္ထံ၊ ယာနံ၊ မလံ၊ ဝိလေ
ပနံ၊ ဂန္ဓော၊ သေယျော၊ ပဒီပေါစ၊ ဒသဝတ္ထု၊
ကောင်းမှုဟူသည်၊ အလှူကံကျွေး၊ ပေးရခြင်း
သည်၊ တပါးမည်၏-

(၂) ငါးမည်သီလ၊ သုံးဝသုစရိုက်၊ နှစ်ခြိုက် မှတ်
သား၊ တရားကောင်းဖြင့်၊ ကျင့်ရခြင်းသည်၊
တပါးမည်၏-

(၃) မျိုးမည်စပ်လေ၊ အဆွေရင်းချာ၊ ဉာတကာ
ကို၊ ဥစ္စာနှီးရင်း၊ ပေးခြင်းထောက်ပံ့၊ ခြီးမြှင့်
ခြင်းသည်၊ တပါးမည်၏-

(၄) လူ့ပြည်ရပ်ဆစ်၊ အပြစ်ရောက်ဖွယ်၊ ငယ်စေ၊
ကြီးစေ၊ နီး၊ ဝေးစေတော့၊ ရှောင်သွေကွာမှု၊
ဉာဏ်ဖြင့်ရှု၍၊ ပြုရခြင်းသည်၊ တပါးမည်၏-

လူ့ပြည် ထင်ရှား၊ ဤလေးပါးကို၊ ယုံမှား ကင်း
လွတ်၊ စိတ်နေညွတ်လျက်၊ လွန်မြတ်လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊
သဒ္ဓါကဲလွန်၊ နတ်တမန်သည်။ ။ မှန်မှန်ခွဲမှတ်-ရှာလေ
လော့။

သတ္တမဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါး

‘အာရတိ ‘ဝိရတိ ပါပါ။

‘မဇ္ဇပါနာစ သံယမော။

‘အပ္ပမာဒေါစ ဓမ္မေသု။

ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ။ ။

၁၀။ ။ ရွှေရောင်ဂိရိန်၊ မြတ်ဝတီနိသာ၊ နတ်တို့ရွာ
က၊ ဣန္ဒာဒေဝ၊ ရာဇတမန်၊ မောင်နက်မွန်.....။

(၁) ဆယ်တန်ပါပ၊ သာဝဇ္ဇမ္မ၊ ကာယဝစိ၊ ဤနှစ်
ပါးဖြင့်၊ ရှောင်ရှားခြင်းသည်၊ တပါးမည်၏။—

(၂) ဆယ်မည် သဘော၊ ပါပဇောမ္မ၊ မနောဒွါရ၊
ရက္ခိတဖြင့်၊ ဝေးစွာ ဖုံးကြည့်၊ မယဉ် ပါးခြင်း၊
ရှောင်ကွင်းကျင့်ရိုး၊ လုံ့လကြီးလော့—။

(၃) ယစ်မျိုးဆယ်ပါး၊ သောက်စား ယွင်းလစ်၊ ထို
ကျင့်ညစ်ကို၊ ပယ်ပစ်ရှောင်ကွင်း၊ စောင့်ရှောက်
ခြင်းကား၊ တပါးခေါ်ဆို—။

(၄) ကုသိုလ်ကမ္မ၊ ဓမ္မသိင်္ဂမ္ဘေ၊ မြတ်ဓလေ့၌၊ မမေ့
မလျော့၊ မပေါ့တုံလျှင်း၊ ယင်းလည်းတခြား—။

ဤလေးပါးကို၊ လုံ့မှား ကင်းလွတ်၊ စိတ်နေ ညွတ်
လျက်၊ လွန်မြတ် လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊ သဒ္ဓါ ကဲလွန်၊
နတ်တမန်သည်။ မှန်မှန်စွဲမှတ် ရှာလေလော့။

အဋ္ဌမဂါထာ မင်္ဂလာ ၅-ပါး

‘ဂါရဝေါစ နိဝါတောစ၊

‘သန္တုဋ္ဌိစ၊ ‘ကတညုတာ။

‘ကာလေန ဓမ္မဿဝနံ၊

ဧတမင်္ဂလ မုတ္တမံ။ ။

၁၁။ ။ ငွေရောင်ဂီရိန်၊ မြတ်ဝတီန်သာ၊ နတ်တို့ရွာ
က၊ ဣန္ဒာဒေဝ၊ ရာဇတမန်၊ မောင်နတ်မွန်……။

(၁) ဆုံးစွန် ကျော်ကြား၊ မြတ် ဘုရားနှင့်၊ တရား
သယံ၊ ဆရာမိဘ၊ ခိုးရသခင်၊ အရှင်ဂုဏ်ထူး၊
ကျေးဇူးရှိပေ၊ သူမြတ်တွေကို၊ ရိုသေ ဂါရဝ၊
ပြုအပ်လှ၏-။

(၂) နှိမ့်ချထိုက်စွာ၊ နေရာကာလ၊ အိပ်ရာစသည်၊
ပြောထစကား၊ အသွား အလာ၊ အရာရာ၌၊
နိဝါတဖြင့်၊ နှိမ့်ချအမြီး၊ မာန်ကိုခွဲလော့-။

(၃) ရောင့်ရဲသိပ်သည်း၊ ပညာတည်း၍၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊
ရာမရာကို၊ ထောက်ညှာဆိုင်တွဲ၊ ရောင့်ရဲလွယ်
ခြင်း၊ နှစ်လုံးသွင်းလော့-။

(၄) တင်ခြင်းလွန်ကျူး၊ ထိုကျေးဇူးကို၊ အထူးသိစေ။

(၅) ခွဲဝေစိတ်ဖြာ၊ အခါမှတ်သား၊ သိသောအား
ဖြင့်၊ တရားပေစာ၊ မှတ်နာရခြင်း-။

အရင်းအဖျား၊ ဤငါးပါးကို၊ ယုံမှား ကင်းလွတ်၊
စိတ်နေညွတ်လျက်၊ လွန်မြတ်လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊ သဒ္ဓါ
ကဲလွန်၊ နတ်တမန်သည်။ ။ မှန်မှန်စွဲမှတ်-ရှာလေ
လော့။

နဝမဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါး

‘ခန္တိစ ‘သောဝဇဿတာ၊

‘သမဏာနဉ္စ ဒဿနံ။

‘ကာလေန ဓမ္မသာကတ္တာ၊

ဧတမင်္ဂလ မုတ္တမံ။

၁၂။ ။ မြေရောင်ဂီရိန်၊ မြတ်ဝိတိန်သာ၊ နတ်တို့ရှာကာ၊
ဗုဒ္ဓာဒေဝ၊ ဇတမန်၊ မောင်နတ်မွန်....။

(၁) နှုန်းရန် ချီ၊ ပထဝီသည်၊ မည်မညွတ်၊ ယုတ်
မြတ်မကောင်း၊ သွန်းလောင်း လှာလည်း၊ ခြင်း
ရာမခြား၊ မဖောက်ပြားသို့၊ တရားခွံ၊ သည်း
မိတ္တိလော့-။

(၂) ပါရမီ ရင့်ညောင်း၊ သူတော် ကောင်းတို့၊ မ
ကောင်း ရာမြင်၊ ကောင်းရာ သင်၍၊ ယူငင်ပြ
လတ်၊ စကားမြတ်ကို၊ စွဲမှတ်နာ၊ တည်စေရာ
၏-။

(၃) သမဏာ ပြာဟ္မဏ၊ ဘိက္ခုစသည်၊ နာမခေါ်
ညွှန်း၊ ရဟန်းရသေ့၊ ဟူသရွှေ့ကို၊ ဖူးတွေ့မျှော်
ရှု၊ ကြည်ညိုမှုလည်း၊ တခုမှတ်လေ-။

(၄) သိစေအခါ၊ ပညာရှိထံ၊ တရား သံကို၊ နာခံ
ဆွေးနွေး၊ မေးမြန်းပြောဟော၊ နှီးနှောကုန်ရာ-။
အင်္ဂါပိုင်းခြား၊ ဤလေးပါးကို၊ ယုံးမှားကင်းလွတ်၊
စိတ်နေညွတ်လျက်၊ လွန်မြတ်လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊ သဒ္ဓါ
ကဲလွန်၊ နတ်တမန်သည်။ ။ မှန်မှန် စွဲမှတ်-ရှာလေ
လော့။

ဒသမဂါထာ မင်္ဂလာ ၄-ပါး

တပေါစ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ၊
အရိယသစ္စာန ဒဿနံ။
နိဗ္ဗာန သန္တိကိရိယာစ၊
တေ မင်္ဂလမုတ္တမံ။ ။

၁၃။ ။ ပန်ရောင်ဂိရိန်၊ မြတ်ဝတီန်သာ၊ နတ်တို့ရွာ
က၊ ဣန္ဒာဒေဝ၊ ရာဇတမန်၊ မောင်နတ်မွန်.....။

(၁) ညွှန် တဏှာဝ၊ သံ သာရမှ၊ ထွက်ရ လွယ်
ကြောင်း၊ ရည်ဆု တောင်း၍၊ လိန်းကျောင်း
ကိုယ်နှုတ်၊ ဥပုသ်သီတင်း၊ ခြီးခြံခြင်းဖြင့်၊ ဖြောင့်
စင်းစွဲသုံး၊ နှစ်လုံးမကျန်း၊ ကျင့်တန်း မှန်စွာ၊
စောင့်စည်းရာ၏-။

(၂) လေးဖြာဗြဟ္မ၊ ဝိဟာရကို၊ သဗ္ဗသတ္တာ၊ သတ္တ
ဝါပေါင်း၊ ပို့သွန်းလောင်း၍၊ လေးကြောင်း
ဗြဟ္မစိုရ၊ ပွားစိမ့်ခိုလော-။

(၃) ထိုထိုဓမ္မ၊ ဝဋ်သုံးဝကား၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ တဏှာ
လောဘ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ ခေမာအမတ၊ နိဗ္ဗာ
နကား၊ နိရောဓသစ္စာ၊ သမာဒိဋ္ဌိ၊ အစရှိသည်၊
ပြားဘိမှန်စွာ၊ အင်္ဂါဒေါ်တွင်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊
မင်္ဂလေးပါးကား၊ တရားအရ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ လေး
ဖြာဘေဒ၊ အရိယဖွယ်ရာ၊ သစ္စာလေးအင်၊ သိ
မြင်ရဟန်၊ တပါးမှန်၏-။

(၄) နိဗ္ဗာန် သိမြောက်၊ လမ်းကောင်း လျှောက်၍၊
မျက်မှောက်ပြုခြင်း။—

သန့်ရှင်းပိုင်းခြား၊ ဤလေးပါးကို၊ ယုံမှားကင်းလွတ်၊
စိတ်နေညွတ်လျက်၊ လွန်မြတ်လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊ သဒ္ဓါ
ကဲလွန်၊ နတ်တမန်သည်။ "မှန်မှန် ဝံ့မှတ်-ရှာလေ
လော့။"

ကောဒသမ မင်္ဂလာ၄ -ပါး

‘ဖုဠဿ လောကဓမ္မေဟိ၊
စိတ္တံ ယဿ နကမ္ပတိ။
‘အသောကံ ‘ဝိရဇံ ‘ခေမံ၊
ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ။

၁၄။ ။ ရွှေဌေးရောင်ရှိန်၊ ဝင်းဝင်းထိန်သား၊ မြတ်ဝ
တိန်သား၊ နတ်တို့ရွာက၊ ဣန္ဒာဒေဝ၊ မာဃတမန်၊ မောင်
နတ်မွန်....။

(၁) ပြောင်းပြန်ရောနှော၊ အ-လာဘောနှင့်၊ လာ
ဘောတကွ၊ အယသနှင့်၊ ယသမှတ်ကြီး၊ သုခံဒုက္ခ၊
နိန္ဒပသံသာ၊ ရှစ်ဖြာလောကဓံ၊ ဆက်ဆံရစ်ဌေး၊
ကြုံလေတွေ၏၊ ခါ၍မခုန်၊ မတုန်မလှုပ်၊ စောင့်
ချုပ်မယိမ်း၊ မငိုမ်းမငြို၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နဂို၍တည်
ကြည်၊ စိတ်မြတ်သည်လည်း၊ တမည်မင်္ဂလာ။—

(၂) ရောက်ရာရောက်ဆစ်၊ ဘေးရန်ဖြစ်လည်း၊ မညစ်
မညှိုး၊ မစိုးမရိမ်၊ ချမ်းငြိမ်ပေသူ၊ စိတ်ကိုမူလည်း၊
ဖြူသည်မင်္ဂလာ၊ မှတ်လေရာ၏။—

(၃) တဏှာတပ်ချက်၊ ရမက်ကွာကင်း၊ လိုအခြင်း
လည်း၊ သန့်ရှင်းမင်္ဂလာ။—

(၄) ဘေးမှကွာ၍၊ ချမ်းသာ ရဟန်၊ နိဗ္ဗာန်ရသူ၊ နတ်
လူဗြဟ္မာ၊ မင်္ဂလာမည်ရ။—

မြက်ဟပိုင်းခြား၊ ဤလေးပါးကို၊ ယုံမှားကင်းလွတ်၊
စိတ်နေညွတ်လျက်၊ လွန်မြတ်လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊ သဒ္ဓါကြီး
လွန်၊ နတ်တမန်သည်၊ မှန်မှန်ခွဲမှတ်-ရှာလေလေသူ။

ဒွါဒသမဂါထာမင်္ဂလာနိဂုံး

တောဒိသာနိ ကတွာန၊
သဗ္ဗတ္ထ မပရာဇိတာ၊
သဗ္ဗတ္ထ သောတ္ထိံ ဂစ္ဆန္တိ၊
တ တေသံ မင်္ဂလမုတ္တမံ။

၁၅။ ပြပန်ရောင်ရှိန်၊ ဝင်းဝင်းထိန်သည်၊ ဖြတ်
ဝင်းနိသာ၊ နတ်ဘိုရှာက၊ ဣန္ဒာဒေဝ၊ မာဃတမန်၊
မောင်နတ်မွန်.....

ပြန်၍တွက်ကျုံး၊ ပေါင်းကာရုံးမူ။ သုံး၊ သုံး
နှင့် လေး၊ သုံး၊ လေး၊ လေးတည့်၊ ငါး၊ လေး၊
လေးနောက်၊ လေးပါးလှောက်၍၊ ရွှေနောက်
တွက်ချေ၊ သုံး၊ သုံးသော်၊ သုံးဆဲ ရှစ်ဖြာ၊
မင်္ဂလာကို—

ကောင်းစွာပြုရ၊ ကျင့်ဆောင်ရမူ၊ ကာလသုံးဖြာ၊
ရှစ်ဖြာအရပ်၊ ရန်ခပ်သိမ်းပင်၊ လွတ်စင်ချမ်းသာ၊ ဘေး
မျိုးကွာရှုံ၊ မဟာသောဋ္ဌ၊ မှန်လှဘိဇ်၊ သုခိတစစ်၊ ဖြစ်
ရခြင်းသည်၊ သုံးမည်ဘုံသူ၊ နတ်လူမြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ
အား၊ စီးပွားမှန်လှ၊ ဥတ္တမမင်္ဂလာ၊ မှတ်လေရာဇ်။
တောဒိသာနိ၊ ပါဠိအရ၊ အဋ္ဌတိံသာ၊ စိတ်ဖြာအပြား၊
ဤတရားကို၊ မှားကင်းလွတ်၊ စိတ်နေညွတ်လျက်၊
လွန်မြတ်လှစွာ၊ မင်္ဂလာဟု၊ သဒ္ဓါကဲးလွန်၊ နတ်တမန်
သည်။ "မှန်မှန်စွဲမှတ်-ရှာလေလော့

ပျို့.ပြီးနိဂုံး

၁၆။ ရွှေ၊ငွေ၊မြ၊ဖန်၊ ရောင်လေးတံနီဖြင့်၊ ယုဂန္ဓရ၊
စသည်မှောင်မှောင်၊ တောင်ခုနစ်ခွေ၊ ရေခုနစ်လွှာ၊ဝန်း
ရစ်ကာနှင့်၊ ပဉ္စမာလိန်၊ ဂိရိန်သာမိ၊ မိပတိ၏၊ ကဝိ
တမ်းခွန်၊ နတ်ဘမန်ကို၊ဘဂဝန်မြတ်စွာ၊ ဟောသော
ခါနို့က်၊ မိစ္ဆာရန်ငြောင့်၊ သန့်ရှင်းဖြောင့်သား၊ ရှစ်
သောင့်လေးထောင်၊ စေ့အောင်မချွတ်၊ အရဟတ်ဟု၊
အထွတ်ရောက်မှန်၊ မြတ်ဉာဏ်သောတာ၊ သကဒါနှင့်၊
အနာဂါမိ၊ ကံငြိမိုလ်မင်၊ အချက်ချက်ကား၊ ရေ
တွက်ခြင်းငှါ၊ မတတ်ရာတည့်၊ ဤစာမင်္ဂလာ၊ သုတ္တန္တကို၊
ဘဝသခင်၊ ကြင်သည်ဆရာ၊ မုံမှာအရာ၊ ဧနှင့်ရွာတွင်၊
ရမ္မဗိမာန်၊ ဇေတဝန်မည်ရှောင်း၊ သဌေးကျောင်း၌၊
ကိန်းအောင်းပျော်ရာ၊ အရိယာဝံသ၊ အာဒိစ္စ ရံသီ၊
ကောဇာဗ္ဗိမူ၊ ထောင်ချီရာချဲ့၊ ကိုးဆဲ အမှတ်၊ ဝါတော်
ကျွတ်ပြီ၊ ကျော်လွတ်ဆယ်စွေ၊ ပူးမင်းနေ့တွင်၊ ချမ်းပြီ
သာယာ၊ လေးခါပဟိုရ်၊ ငးသံချိုနှင့်၊ နေညိုရဲရဲ၊ ဝင်
ဆဲးဆဲးတွင်၊အောင်ပွဲးသဘင်၊ အောင်ပန်းဆင်သည်၊ ၊
အောင်မင်္ဂလာမြောက်ပြီးတည်း။

မင်္ဂလာသုတ်ပျို့ တဆဲ မြောက်ပုဒ် ခြီး၏။

ဓမ္မစာကူးဆုတောင်း

ယင်းထို့ဤစာ၊ မင်္ဂလာသာရ၊ ပျို့ချိုမြကို၊ ပေါ်ထွက်
 ခေါ်၊ ပေပေါ်၌တွင်၊ မေးတင်ပါရ၊ မြတ်ပုညကြောင့်၊
 ဘဝတိုင်းဝယ်၊ အပါယ်မလင်း၊ ငါးပါးရန်သူ၊ မပြုဝေး
 ကွာ၊ ဝေဒနာလည်း၊ ဆံသွားမြဲခြင်း၊ မငြိစွန်းလျက်၊
 တောက်ထွန်းဉာဏ်ရောင်၊ ပြောင်ပြောင် လင်းလင်း၊
 ထိုးသွင်း၍သာ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ ကိုယ်တော်များတို့၊
 ဟောထားညွှန်ပြ၊ မြတ်ဓမ္မကို၊ ကျွန်သိလို၏၊ ထိုမှတစ်ဆင့်၊
 အဖြစ်ဖြစ်၌၊ တက်သင်နေသွင်၊ ကျော်ထင်နိုးဝေး၊ လှူ
 ပေးဒါး၊ သီလဘာဝနာ၊ ကင်းမကွာလျက်၊ သမ္ပတ်
 စက်တွင်၊ လေးချက်လုံးစုံ၊ ကြိုက်ငြားခြံ၍၊ လူ့ဘုံနတ်
 ရွာ၊ စံဦးခါမှ၊ နောင်လာမိစော၊ ထွတ်ဘုန်းဝေသည်၊
 ခေမာသောင်သို့၊ ဝေနေတို့ကို၊ ပို့သောကာလ၊ နိဗ္ဗာန်
 ကို၊ မကျွေးအဖြစ်၊ ကြွင်းရစ်ပေးသည်၊ မလွဲပါရ စေ
 သတည်း။

သက္ကရာဇ် ၁၂၄၆-ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်၊ ရက် တ
 ရက်နေ့တွင်၊ မုဉ္ဇေးဆရာတော်၊ ရှင်အာဒိစ္စရံသီဆို၊
 မင်္ဂလသုတ်ပျို့သည်၊ နိဗ္ဗာန်ဘာ၊ ပြီး၏။

